

Świdwin

Świdwin

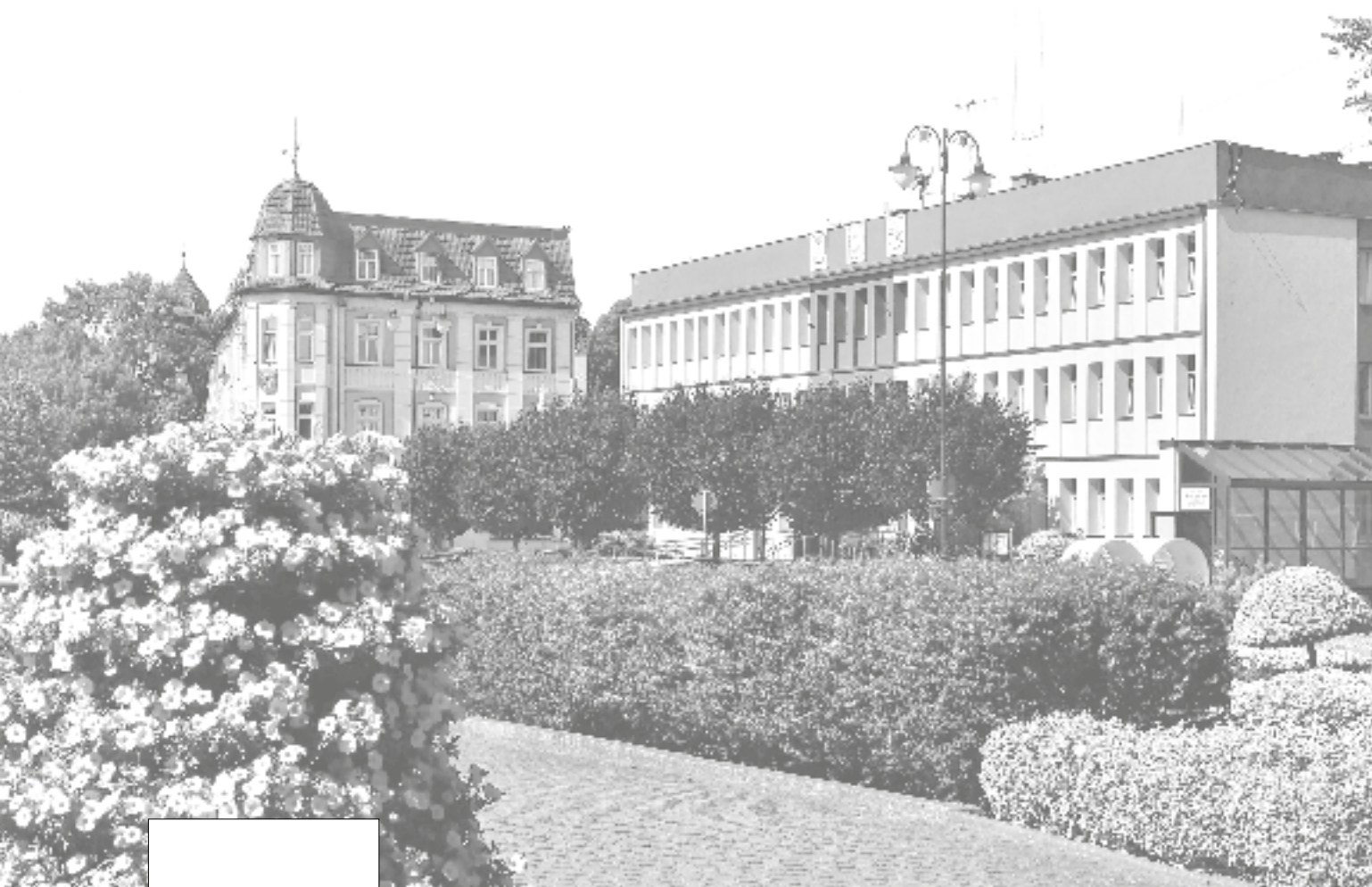

730

1296 - 2026

Świdwin

Drodzy Mieszkańcy i Goście,

Jest mi niezmiernie miło powitać Państwa w Świdwinie – mieście bogatym w historię i serdeczność jego mieszkańców. Świdwin to miejsce, gdzie tradycja harmonijnie łączy się z nowoczesnością, tworząc wyjątkową atmosferę sprzyjającą zarówno mieszkańcom Świdwina, jak i odwiedzającym.

Świdwin to także dynamicznie rozwijająca się infrastruktura, liczne wydarzenia kulturalne, sportowe i turystyczne. Jesteśmy dumni z naszego Miasta i mieszkańców, którzy z entuzjazmem angażują się w życie miasta, czyniąc je miejscem przyjaznym dla każdego.

W niniejszym albumie znajdą Państwo informacje o atrakcjach turystycznych, ciekawych miejscach oraz praktyczne wskazówki, które pomogą w pełni cieszyć się wszystkim, co Świdwin ma do zaoferowania. Mam nadzieję, że ta publikacja zachęci Państwa do bliższego poznania naszego miasta i skorzystania z jego różnorodnych możliwości.

Zapraszam serdecznie do odkrywania Świdwina i życzę niezapomnianych wrażeń.

Z wyrazami szacunku,

Dear Residents and Visitors

It is my great honour to welcome you to Świdwin – a town rich in history and the warmth of its people. Świdwin is a place where tradition blends harmoniously with modernity, creating a unique atmosphere that is welcoming to both residents and visitors alike.

Świdwin also boasts a rapidly developing infrastructure, as well as numerous cultural, sporting and tourist events. We are proud of our town and its residents, who enthusiastically engage in the life of the town, making it a welcoming place for everyone.

In this album, you will find information on tourist attractions, interesting places and practical tips to help you fully enjoy everything Świdwin has to offer. I hope this publication will encourage you to get to know our town better and take advantage of its diverse opportunities.

I warmly invite you to discover Świdwin and wish you an unforgettable experience.

Yours sincerely,

Piotr Feliks

Księżniczka spod świdwińskiego zamku

W podziemnych lochach świdwińskiego zamku od wieków jest uwięziona niezwykle piękna księżniczka. U wejścia do lochu, na zamkowym podwórku rośla niegdyś wiekowa, rozłożysta lipa. Stara przypowieść krążąca od pokoleń wśród świdwińskich mieszczan głosiła, że chłopiec niańczony w kołysce sporządzonej z tego drzewa, gdy dorośnie uwolni i poślubi uwięzioną w zamkowych lochach śpiącą księżniczkę.

Kiedy stara lipa już obumarła, postanowiono ją ściąć. Przypomniano sobie o legendzie, lecz żartowano z niej i drwiono. Zamiast kołyski z lipowego drewna miejscowy rzemieślnik wykonał kuszę. I tak piękna księżniczka na wieki już pozostanie uwięziona w zamkowych podziemiach.

The Princess of Świdwin Castle

A princess of wondrous beauty has been imprisoned in the dungeons beneath Świdwin Castle for centuries. At the entrance to the dungeon, in the castle courtyard, there once stood an ancient, spreading lime tree. An old tale, passed down for generations among the townspeople of Świdwin, claimed that a boy rocked in a cradle made from this tree would, when he grew up, free and marry the sleeping princess imprisoned in the castle dungeons.

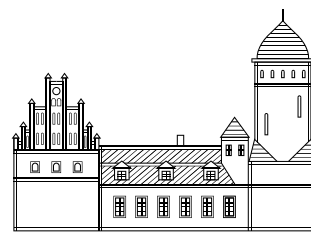
When the old lime tree finally died, it was decided to cut it down. People remembered the legend, but they laughed at it and mocked it. Instead of a cradle made of lime wood, a local craftsman fashioned a crossbow. And so the beautiful princess will remain imprisoned in the castle dungeons for all eternity.

*Miasto
z pasją!*

Zamek w Świdwinie

Świdwin Castle

Największym i najważniejszym zabytkiem Świdwina jest zamek. Jego początki sięgają końca XIII wieku, kiedy to ziemia świdwińska trafiła w ręce Brandenburczyków. W XIV wieku właścicielami miasta i zamku był ród von Wedel, pochodzący z terenów dzisiejszego Szlezvika i Holsztynu. Warownia była ich siedzibą rodową i została architektonicznie dostosowana do ówczesnych potrzeb. Zamek posiadał mieszkalne skrzydło północne, prostokątną basztę i bramę. Całość dziedzińca była otoczona murem. W 1384 roku Hans von Wedel, będąc zadłużonym u rady miasta Chojna, postanowił sprzedać zamek zakonowi krzyżackiemu. Przez kolejne 71 lat Świdwin stał się ich własnością. Po 1402 roku, w wyniku zakupu przez krzyżaków całej Nowej Marchii od elektora brandenburskiego, okoliczne tereny przeszły reformę

The castle is the most significant historical monument in Świdwin. Its origins date back to the late 13th century, when the Świdwin region came under the control of the Brandenburgers. In the 14th century, the town and castle were owned by the von Wedel family, who hailed from what is now Schleswig and Holstein. The stronghold served as their ancestral seat and was architecturally adapted to the needs of the time. The castle featured a residential north wing, a rectangular tower and a gatehouse. The entire courtyard was surrounded by a wall. In 1384, Hans von Wedel, having incurred debts to the town council of Chojna, decided to sell the castle to the Teutonic Order. For the next 71 years, Świdwin remained in their possession. After 1402, following the Teutonic Order's purchase of the entire New March from the Elector of Bran-

denburg, the surrounding areas underwent administrative reform. Castle became the seat of a Teutonic forest official. It also served as a logistics and transshipment point for knights and monks traveling from the western bailiwicks to Malbork. At that time, the castle also housed a chancellery, a chapel, a kitchen, a mint and stables. In 1455, the Teutonic Knights, at war with Poland and in need of money to pay their mercenary troops, decided to sell the New March to the Brandenburgians (including Świdwin). Less than 100 years later – in 1540 – Margrave John of Kostrzyn forced the Knights Hospitaller to exchange the commandery in Chwarszczany for the castle in Świdwin. For the next 268 years, the building served as their residence and the seat from which the Świdwin lands were administered.

denburg, the surrounding areas underwent administrative reform. Castle became the seat of a Teutonic forest official. It also served as a logistics and transshipment point for knights and monks traveling from the western bailiwicks to Malbork. At that time, the castle also housed a chancellery, a chapel, a kitchen, a mint and stables. In 1455, the Teutonic Knights, at war with Poland and in need of money to pay their mercenary troops, decided to sell the New March to the Brandenburgians (including Świdwin). Less than 100 years later – in 1540 – Margrave John of Kostrzyn forced the Knights Hospitaller to exchange the commandery in Chwarszczany for the castle in Świdwin. For the next 268 years, the building served as their residence and the seat from which the Świdwin lands were administered.

W 1808 roku, w wyniku przegranej przez Prusy wojny z napoleońską Francją, postanowiono zsekularyzować część zakonu działającą w Prusach. Cały majątek przeszedł na rzecz skarbu państwa i przekazany Francuzom. Zamek został wtedy wykorzystany przez wojska okupacyjne jako magazyny i spichlerz zbożowy. Po 1815 roku i ostatecznym pokonaniu Napoleona obiekt przeszedł znów w ręce pruskie i przeniesiono do jego wnętrza urzędy lokalne – sąd, areszt, urząd celny oraz sztab i zbrojownię lokalnego batalionu Landwehry.

Całkowita zmiana przeznaczenia zamku nastąpiła po 1934 roku, kiedy to w Niemczech do władzy doszli narodowi socjaliści z Adolfem Hitlerem na czele. Podjęto wtedy decyzję, aby cały obiekt przekształcić na szkołę dla żeńskiej gałęzi nazistowskiej organizacji RAD (Reichsarbeitsdienst). Istniała ona do marca 1945 roku, kiedy to do Świdwina wkroczyła Armia Czerwona. Zamek zajęli oficerowie sowieccy, a następnie przekazano go administracji polskiej. Początkowo stacjonowała tutaj 14. kompania 6. Pułku Rolno-Gospodarczego. Zaczęto też organizować kursy dla traktorzystów, a w 1948 roku założono Liceum Mechanizacji Rolnictwa. W 1952 roku na zamku wybuchł pożar i obiekt został poważnie zdewastowany.

In 1808, following Prussia's defeat in the war against Napoleon's France, it was decided to secularise the branch of the Order operating in Prussia. All its assets were transferred to the state treasury and handed over to the French. The castle was then used by the occupying forces as warehouses and a grain store. After 1815 and Napoleon's final defeat, the building returned to Prussian hands and local offices – a court, a prison, a customs office, and the headquarters and armoury of the local Landwehr battalion – were moved into its premises.

A complete change in the castle's purpose occurred after 1934, when the National Socialists, led by Adolf Hitler, came to power in Germany. It was then decided to convert the entire building into a school for the female branch of the Nazi organisation RAD (Reichsarbeitsdienst). It existed until March 1945, when the Red Army reached Świdwin. The castle was initially occupied by Soviet officers, and was subsequently handed over to the Polish administration. Initially, the 14th Company of the 6th Agricultural and Economic Regiment was stationed here. Courses for tractor drivers were also organised, and in 1948 the Secondary School of Agricultural Mechanisation was established. In 1952, a fire broke out in the castle and the building was severely damaged.

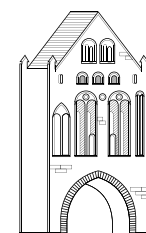

W 1964 roku, decyzją ówczesnego Ministra Kultury, zdecydowano o odbudowie zamku z przeznaczeniem na działalność kulturalną. W 1968 roku zakończono odbudowę i dokonano uroczystego otwarcia Powiatowego Domu Kultury w Świdwinie. Na początku lat 90-tych powołano tu Świdwiński Ośrodek Kultury.

In 1964, by decision of the then Minister of Culture, it was decided to rebuild the castle for cultural purposes. In 1968, the reconstruction was completed and the District Cultural Centre in Świdwin was officially opened. In the early 1990s, the Świdwin Cultural Centre was established here.

Brama kamienna

Stone gate

Brama Kamienna jest częścią (reliktem) średnio-wiecznych obwarowań miejskich. Wzniesiona została w 1475 roku na bazie wcześniejszej budowli. Przebudowywana w XVII i XVIII wieku, do 1939 roku pełniła funkcję mieszkalną.

Brama o rzucie prostokątnym (9,5 x 10 m), dwukondygnacyjna z poddaszem, pokryta jest dachem dwuspadowym, z ostrołucznym przejazdem bramnym. Korpus murowany z cegły o wążku wendyjskim i gotyckim, nietynkowany, osadzony na kamiennych murach miejskich. Fasada miejska (południowa) dzielona jest ozdobnym układem ostrołukowych i asymetrycznych blend dwudzielnych z laskowaniem, z trójbocznym szczytem. Nad przejazdem znajduje się tynkowany fryz oraz ornament ceramiczny o motywach roślinnych. Fasada północna opięta jest w przyziemiu przyporami, z ostrołukową wnęką „na bronę”, szczelinowymi otworami oraz ostrołukowymi blendami.

The Stone Gate is a remnant of the medieval town fortifications, built in 1475 on the site of an earlier structure and rebuilt in the 17th and 18th centuries; prior to 1939, it served as a residential building.

The gate has a rectangular plan (9.5 x 10 m), is two-storeyed with an attic, covered by a gable roof, and features a pointed arch gateway. The brick-built body combines Wendish and Gothic styles, is not plastered, and is set upon the stone city walls. The town-facing (southern) façade is divided by a decorative arrangement of pointed-arch and asymmetrical double-paned blind windows with mouldings, featuring a three-sided gable; above the gateway is a plastered frieze and ceramic ornamentation with floral motifs. The northern façade is supported at ground level by buttresses, featuring a pointed-arch niche for a portcullis, slit windows and pointed-arch blind windows.

Mury miejskie

City walls

Pierwsza wzmianka o fortyfikacjach miejskich Świdwina pojawia się w dokumencie wystawionym w maju 1319 roku. Według zapisów, nowi właściciele miasta – Wedego von Wedel oraz Mikołaj Olafsson zostali zobowiązani, aby umocnić zamek i miasto w najlepszy możliwy sposób, jak tylko potrafią. Budowa fortyfikacji trwała zapewne kilka lat i została ukończona przez syna Wedego von Wedla – Hassona przed 1352 rokiem. Mury miejskie liczyły około 1600 metrów długości, miały wysokość do 6 metrów i około 90 cm grubości. Posiadały w swoim systemie dwie bramy wjazdowe – Młyńską na południu i Kamienną na północy. W północno-wschodnim narożniku wybudowano też wieżę nazywaną potocznie „Kiek in Pommern” (Patrzenie na Pomorze). W systemie obronnym murów znajdowały się również

The first mention of Świdwin's town fortifications appears in a document issued in May 1319. According to the records, the town's new owners – Wedego von Wedel and Mikołaj Olafsson – were obliged to fortify the castle and the town to the best of their ability. The construction of the fortifications likely took several years and was completed by Wedego von Wedel's son, Hasso, by 1352 at the latest. The town walls were approximately 1,600 metres long, up to 6 metres high and about 90 cm thick. They featured two entrance gates – the Mill Gate to the south and the Stone Gate to the north. A tower, commonly known as 'Kiek in Pommern' (View of Pomerania), was also built in the north-eastern corner. The defensive system of the walls also included turrets, which in later centuries began to be conver-

ted into watchtowers. The system of the town's fortifications is perfectly illustrated in two engravings – a copperplate engraving by Mateusz Merian from 1652 and an illustration by Daniel Petzold from the early 18th century.

In 1787, at the request of the town council, the city walls to the left of the Stone Gate were sold for 49 thalers and 6 groschen. This marked the start of the demolition of the ruined and outdated fortifications. The section in the north – between the Stone Gate and the Rega River – was demolished first. Two years later, a decision was made to fill in the city moat. Further stages of the town's expansion were interrupted by the war with France and the occupation of the Kingdom of Prussia by Napoleon's armies until 1813. In 1814, the Mill Gate, located in the south, was demolished.

A few fragments of the walls still existed in the mid-20th century. They were used as walls for town buildings. To this day, only a 14-metre section remains by the River Rega, built of fieldstones and medieval brickwork in the so-called Wendish bond.

baszty, które w późniejszych wiekach zaczęto przekształcać w cekhauzy (składy broni). System miejskich fortyfikacji jest doskonale zobrazowany na dwóch rycinach – miedziorycie Mateusza Meriana z 1652 roku i ilustracji Daniela Petzolda z początku XVIII wieku.

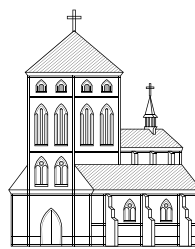
W 1787 roku, na wniosek magistratu sprzedano mury miejskie na lewo od bramy kamiennej za 49 talarów i 6 groszy. Był to początek rozbiórki zniszczonych i przestarzałych fortyfikacji. W pierwszej kolejności rozebrano odcinek na północy – pomiędzy Bramą Kamienną a rzeką Regą. Dwa lata później podjęto decyzję o zasypaniu fosy miejskiej. Kolejne etapy rozbudowy miasta przerwała wojna z Francją i okupacja Królestwa Pruskiego przez wojska Napoleona do 1813 roku. W 1814 roku rozebrano znajdującą się na południu Bramę Młyńską.

Nieliczne fragmenty murów istniały jeszcze w połowie XX wieku. Były one wykorzystywane jako ściany miejskich zabudowań. Do dzisiaj istnieje zaledwie 14-metrowy fragment nad rzeką Regą, zbudowany z kamieni polnych i średniowiecznej cegły murowanej w tzw. wątku wendyjskim.

Kościół Mariacki

Saint Mary Church

Początki historii budowy kościoła w Świdwinie do dzisiaj nie są do końca znane. Z pewnością został on ufundowany w pierwszych dekadach XIV wieku przez właścicieli miasta, ród von Wedlów. Pierwsza historyczna wzmianka o kościele pochodzi z 1338 roku, kiedy to Malthaus Drost ofiarował dla parafii 4 włóki ziemii w okolicach Smardzka. Następnie, w 1370 roku burmistrz Świdwina Nikolaus Ratelnitz wraz z małżonką ufundował ołtarz apostołów Szymona i Judy oraz przekazał 6 włók ziemi w pobliżu miasta.

The origins of the church in Świdwin remain unclear to this day. It was certainly founded in the early decades of the 14th century by the town's owners, the von Wedel family. The first historical mention of the church dates from 1338, when Malthaus Drost donated four acres of land near Smardzek to the parish. Then, in 1370, Nikolaus Ratelnitz, who was mayor of Świdwin, together with his wife, funded an altar dedicated to the two apostles Simon and Jude and donated 6 włók of land near Świdwin.

W 1469 roku odbyła się słynna „bitwa o krowę” pomiędzy Świdwinem a Białogardem. Zwyciężył w niej Świdwin, a zdobyty sztandar białogardzian został umieszczony w kościele przy ambonie jako wotum dziękczynne. Z okresu średniowiecza do dzisiaj zachowała się unikatowa, granitowa chrzcielnica. W 1475 roku wójt świdwiński Christoph von Polentz polecił, dla upamiętnienia swego ojca Jacoba, wybudowanie kaplicy oraz przekazał na fundację kolejnego ołtarza 300 guldenów reńskich. W 1505 roku przebudowano hełm wieży i pokryto go blachą miedzianą, sprowadzoną specjalnie ze Szczecina. Ważyła ona 41,5 kwintala (ponad 4 tony).

In 1469, the famous 'Battle of the Cow' took place between Świdwin and Białogard. Świdwin emerged victorious, and the captured banner of Białogard was placed in the church by the pulpit as a votive offering of thanks. A unique granite baptismal font has survived from the medieval period to the present day. In 1475, the mayor of Świdwin, Christoph von Polentz, commissioned the construction of a chapel in memory of his father Jacob and donated 300 Rhine guilders towards the foundation of another altar. In 1505, the spire was rebuilt and covered with copper sheet metal specially imported from Szczecin. It weighed 41.5 quintals (over 4 tonnes).

17 marca 1538 roku w kościele odbyła się pierwsza msza w języku niemieckim, co rozpoczyna w mieście okres reformacji i powolnego przechodzenia lokalnej ludności na luteranizm.

Niestety w trakcie wielkiego pożaru miasta w 1689 roku kościół uległ dewastacji i pozostały z niego jedynie mury. W latach 1880 – 1881 przeprowadzono gruntowną rewitalizację oraz przebudowę obiektu w stylu neogotyckim. Przeniesiono wtedy w nowe miejsce ambonę, a do kościoła zamówiono i wykonano nowy ołtarz i organy. W takim stanie świątynia funkcjonowała do marca 1945 roku, kiedy to do miasta weszły jednostki Armii Czerwonej. 3 marca od strzału armatniego zniszczeniu uległa wieża kościoła, a następnego dnia, kiedy do miasta weszły jednostki drugorzutowe, spaleni uległo całe centrum miasta wraz ze świątynią. W 1947 roku pierwsi Polacy, którzy

On 17 March 1538, the first Mass in German was held in the church, marking the beginning of the Reformation in the town and the gradual conversion of the local population to Lutheranism.

Unfortunately, during the great fire of 1689, the church was destroyed, leaving only its walls standing. Between 1880 and 1881, a thorough restoration and reconstruction in the Neo-Gothic style was carried out. The church pulpit was moved to a new location, and a new altar and organ were commissioned and built as well. The church remained in this condition until March 1945, when Red Army units entered the town. On 3 March, the church tower was destroyed by a cannon shot, and the following day, when secondary units entered the town, the entire town centre, including the church, was burnt down. In 1947, the first Poles to arrive in Świdwin after the war established

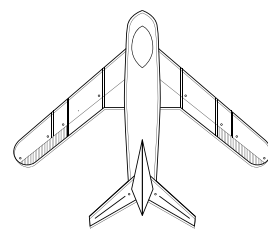
przybyli po wojnie do Świdwina, powołali Komitet Odbudowy Kościoła. Plany architektoniczne przygotował architekt Albert Altenburg, a pracami zajęli się polscy robotnicy. Do dzisiaj świdwiński kościół jest jednym z najważniejszych gotyckich zabytków miasta.

the Church Reconstruction Committee. The architectural plans were drawn up by architect Albert Altenburg, and the work was carried out by Polish labourers. To this day, the church in Świdwin remains one of the town's most important Gothic monuments.

Park miejski

Municipal Park

Park miejski w Świdwinie jest największym terenem zielonym w mieście, położonym przy zboczu doliny rzeki Regi. Park utworzony został w XIX wieku, a jego powierzchnia wynosi 12 hektarów.

Park jest usytuowany na bardzo ciekawym, pagórkowatym terenie. Ma charakter naturalistyczny. Zachował się w nim układ przestrzenny z nieregularnymi alejkami parkowymi i starodrzewem, który został przekształcony z części lasów miejskich.

The municipal park in Świdwin is the largest green space in the town, situated on the slope of the Rega River valley. It dates back to the 19th century. The park covers an area of 12 hectares.

It is situated on a very interesting, undulating terrain and has a naturalistic character. The park has retained its spatial layout with irregular paths and mature trees, having been converted from part of the municipal woodlands.

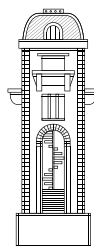
W 1911 roku, w najwyższym punkcie parku, zbudowano tzw. wieżę Bismarcka, do której prowadziły kamienne schody otoczone lipową aleją. Wśród drzew parkowych dominują: świerki, buki, lipy, dęby, graby oraz wiązy. Niegdyś w parku utworzono tzw. karpi staw, obok którego dobudowano strzelnicę i dom strzelecki. W parku można podziwiać także odrestaurowany, uroczy pałacyk. Jest on pięknie położony u podnóża parkowych wzniesień, nad płynącą tu małą rzeczką Galbeną. Pałacyk był kiedyś domem niemieckiego architekta wnętrz, budowniczego i rzeźbiarza, rodowitego Świdwinianina - Alberta Altenburga. Ten miejscowy architekt, oprócz zaprojektowania willi, w której mieszkał, był autorem i wykonawcą wnętrz w salach posiedzeń rad powiatów świdwińskiego i białogardzkiego.

In 1911, the Bismarck Tower was built at the highest point of the park, accessed via stone steps flanked by a lime tree avenue. The park's tree species are dominated by spruce, beech, lime, oak, hornbeam and elm. A so-called carp pond was once created in the park, alongside which a shooting range and a shooting lodge were built. The park also features a charming, restored mansion. It is beautifully situated at the foot of the park's hills, overlooking the small Galbena River flowing through the area. The mansion was once the home of the German interior designer, builder and sculptor, a native of Świdwin - Albert Altenburg. This local architect, in addition to designing the villa in which he lived, designed and executed the interiors of the council chambers for the Świdwin and Białogard districts.

Wieża Bismarcka

Bismarck Tower

Wieża Bismarcka w Świdwinie to jedna z 240 tego typu wież wybudowanych na świecie. Na terenie Polski powstało ich 40, a do dnia dzisiejszego zachowało się tylko 17. Wznoszono je w latach 1869 - 1934 na cześć „żelaznego kanclerza” Otto von Bismarcka, zarówno na terytorium ówczesnej Rzeszy Niemieckiej i Austro-Węgier, jak i w Chile czy koloniach w Afryce.

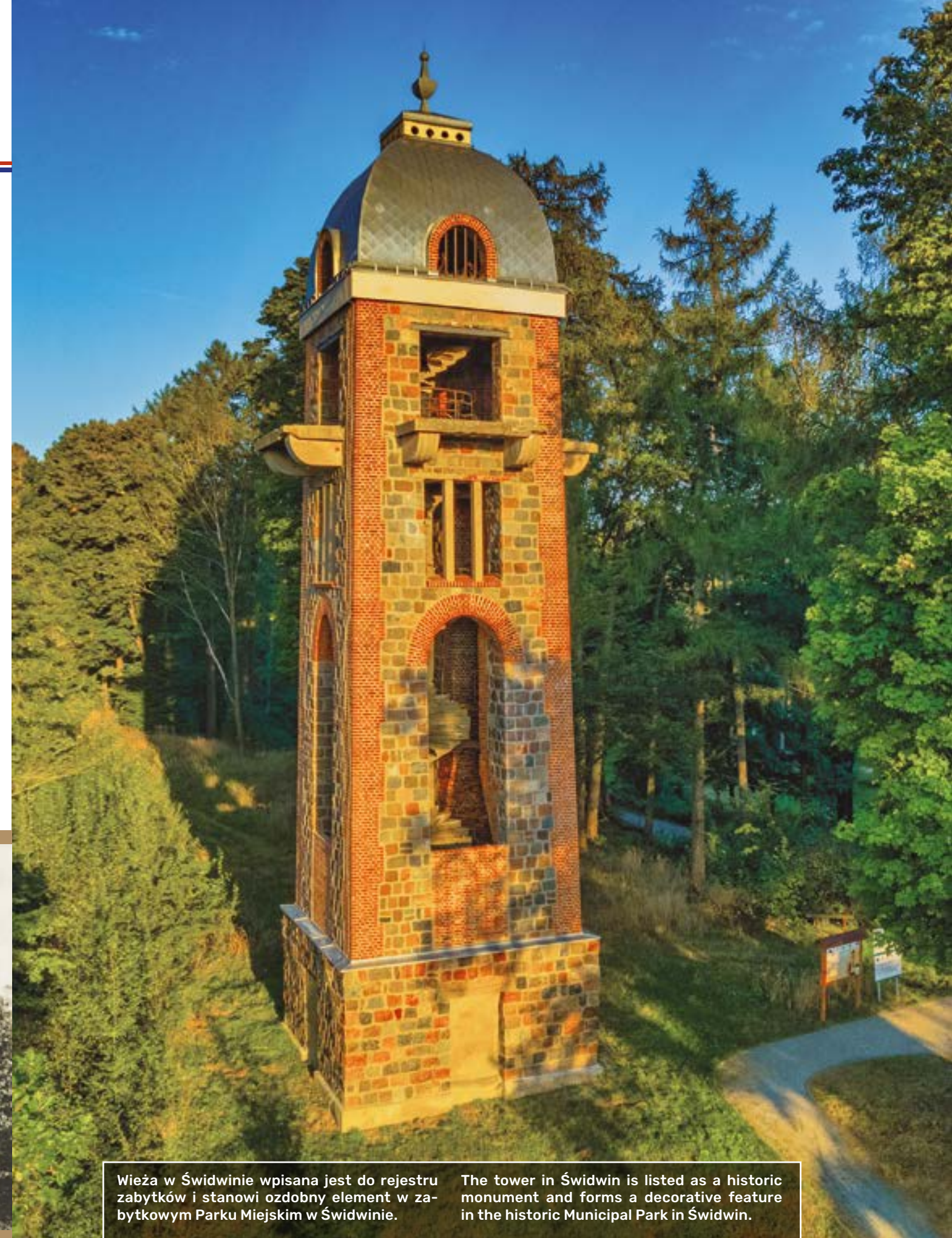
Wieża w Parku Miejskim w Świdwinie powstała z inicjatywy miejscowego Związku Upiększania. Zaprojektował i wybudował ją mistrz mularski Franz Brewing, którego nazwisko widnieje na jednym z kamieni wewnątrz budowli. Kamień węgielny położony został 1 kwietnia 1911 roku, a 17 września tego samego roku odbyło się uroczyste poświęcenie i otwarcie wieży.

Budowla o wysokości 22 metrów zbudowana została z cegły i granitu na kwadratowym cokole o długości boku 6,62 m. Ponad cokołem wzniesiono trzon wieży, zwężający się ku górze. Każda ze ścian w środkowej części trzonu posiada wysokie otwory zwieńczone półkolistym łukiem, nad którymi znajdują się okna wyposażone w dwie kamienne podpory. Wieża z każdej strony ma wmurowane drzwi, po otwarciu których można było wejść na betonowe schody prowadzące na platformę widokową, gdzie z tarasów możliwe było podziwianie panoramy miasta. Na szczycie wieży znajdował się metalowy kosz, w którym rozniecano ogień przy okazji ważnych uroczystości.

The historic Bismarck Tower in Świdwin The Bismarck Tower in Świdwin is one of 240 such towers built worldwide. Forty were built in Poland, and only 17 have survived to this day. They were erected between 1869 and 1934 in honour of the 'Iron Chancellor' Otto von Bismarck, mainly within the territory of the then German Empire, Austria-Hungary, Chile and former colonies in Africa.

The tower in Świdwin Town Park was built on the initiative of the local Beautification Society. It was designed and built by master mason Franz Brewing, whose name appears on one of the stones inside the structure. The foundation stone was laid on 1 April 1911, and on 17 September of the same year, the tower was officially consecrated and opened.

The 22-metre-high structure was built of brick and granite on a square plinth with sides measuring 6.62 metres. Above the plinth rises the tower shaft, tapering towards the top. Each of the tower's walls in the central part of the shaft features tall openings topped with a semicircular arch, above which are windows supported by two stone pillars. The tower has a door set into each side; upon opening these, one could ascend the concrete stairs leading to the viewing platform, where the city's panorama could be admired from the terraces. At the top of the tower there was a metal basket in which a fire was lit on the occasion of important celebrations.

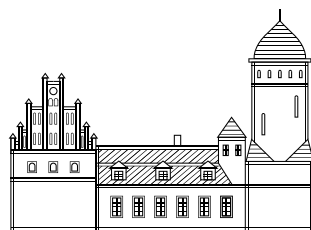
Wieża w Świdwinie wpisana jest do rejestru zabytków i stanowi ozdobny element w zabytkowym Parku Miejskim w Świdwinie.

The tower in Świdwin is listed as a historic monument and forms a decorative feature in the historic Municipal Park in Świdwin.

Bitwa o krowę

The Battle for the Cow

Bitwa o Krowę to jedno z najbardziej charakterystycznych wydarzeń w historii Świdwina, które miało miejsce 15 lipca 1469 roku. Spór między Świdwinem a Białogardem rozpoczął się od niepozornego incydentu – wypożyczenia krowy na zimę przez świdwińskiego chłopą gospodarzowi z Białogardu. Wiosną jednak białogardzianin odmówił zwrotu zwierzęcia, co doprowadziło do serii wzajemnych kradzieży bydła i narastającego konfliktu. Ostatecznie doszło do bitwy, w której Świdwin odniósł zdecydowane zwycięstwo. Białogardzianie stracili 300 ludzi, a kolejnych 100 trafiło do niewoli. Do Świdwina przywieziono łupy wojenne, w tym 50 wozów z zaopatrzeniem i sztandar Białogardu.

Historia Bitwy o Krowę do dziś pozostaje ważnym elementem lokalnej tradycji, przypominając o dawnych rywalizacjach i dodając Świdwinowi historyczny koloryt.

The Battle of the Cow is one of the most significant events in the history of Świdwin, which took place on 15 July 1469. The dispute between Świdwin and Białogard began with an unremarkable incident – a Świdwin peasant lending a cow for the winter to a farmer from Białogard. In the spring, however, the man from Białogard refused to return the animal, which led to a series of mutual cattle thefts and a growing conflict.

Ultimately, a battle ensued, in which Świdwin secured a decisive victory. The people of Białogard lost 300 men, and a further 100 were taken prisoner. The spoils of war were brought to Świdwin, including 50 carts of supplies and the Białogard banner.

The story of the Battle of the Cow remains an important part of local tradition to this day, serving as a reminder of past rivalries and adding a touch of historical colour to Świdwin.

Dni Świdwina

Świdwin Days

Święto miasta wypełnione jest wieloma atrakcjami dla mieszkańców i odwiedzających miasto turystów. Liczne koncerty, zabawy, konkursy stanowi wyjątkową okazję, by poczuć niepowtarzalną atmosferę miasta, poznać jego historię i kulturę oraz wspólnie celebrować lokalną tożsamość.

Świdwin Days is a town festival packed with a host of attractions for both residents and visitors. Concerts, games and competitions. It is a unique opportunity to soak up the town's distinctive atmosphere, learn about its history and culture, and celebrate the local identity together.

Festiwal Literacki

Literary Festival

Ogólnopolski Festiwal Literacki im. Jana Śpiewaka i Anny Kamieńskiej – Świdwin, miasto literatury

Ogólnopolski Festiwal Literacki im. Jana Śpiewaka i Anny Kamieńskiej to jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych w Świdwinie, mające na celu promowanie literatury, upowszechnianie twórczości wybitnych patronów oraz inspirowanie nowych pokoleń do literackiej aktywności. Festiwal od lat przyciąga pisarzy, poetów, krytyków literackich, studentów filologii, miłośników książek i uczniów z całej Polski, tworząc przestrzeń dialogu, refleksji i artystycznych spotkań.

W programie festiwalu znajdują się m.in. spotkania autorskie, warsztaty literackie i poetyckie, konkursy literackie dla młodzieży, prelekcje, wystawy, prezentacje artystyczne oraz uroczyste wręczenie Nagrody im. Jana Śpiewaka i Anny Kamieńskiej – prestiżowego wyróżnienia przyznawanego w kategoriach: konkurs poetycki oraz konkurs na tekst reporterski.

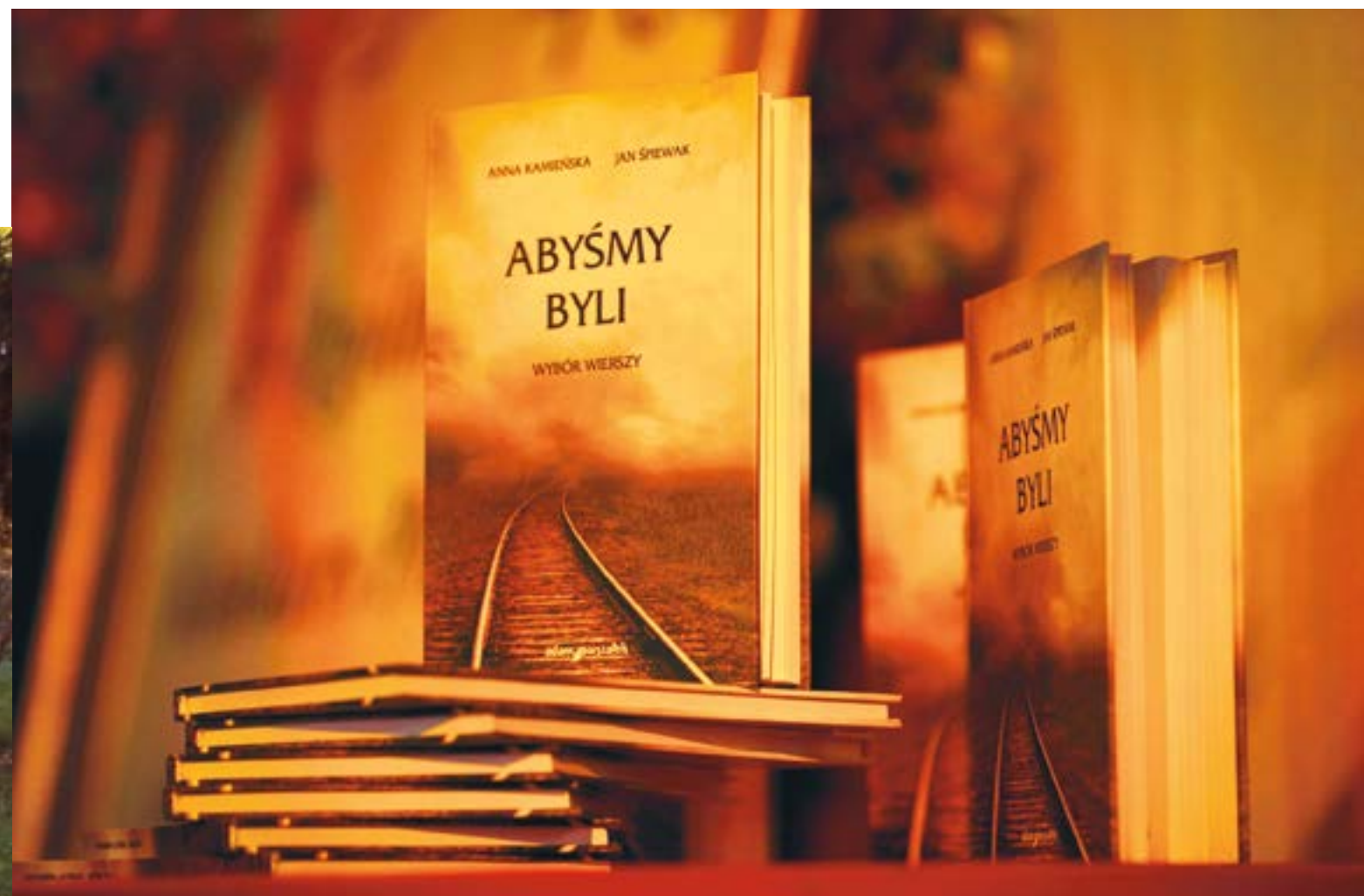
To wyjątkowe wydarzenie buduje tożsamość kulturową miasta Świdwin, rozwija wrażliwość literacką mieszkańców i gości, a także podkreśla znaczenie dziedzictwa polskiej literatury w życiu społecznym.

The Jan Śpiewak and Anna Kamieńska National Literary Festival – Świdwin, a town of literature.

The Jan Śpiewak and Anna Kamieńska National Literary Festival is one of the most important cultural events in Świdwin, aimed at promoting literature, disseminating the works of its distinguished patrons, and inspiring new generations to engage in literary activity. For years, the festival has attracted writers, poets, literary critics, students of philology, book lovers and school pupils from all over Poland, creating a space for dialogue, reflection and artistic encounters.

The festival programme includes, amongst other things: meetings with authors, literary and poetry workshops, literary competitions for young people, lectures, exhibitions, artistic performances, and the ceremonial presentation of the Jan Śpiewak and Anna Kamieńska Award – a prestigious honour awarded in the categories of poetry and reportage.

This unique event helps to build the cultural identity of the town of Świdwin, fosters literary sensitivity among residents and visitors, and highlights the importance of Poland's literary heritage in social life.

Kaziuki Wileńskie

The Vilnius Kaziuki

Kaziuki Wileńskie to barwne i pełne tradycji wydarzenie, które na stałe wpisało się w kalendarz kulturalny Świdwina. Jarmark, obchodzony na cześć św. Kazimierza – patrona Litwy, wywodzi się z Wilna, gdzie pierwsze święto odbyło się w XVII wieku. W Świdwinie Kaziuki po raz pierwszy zorganizowano w 1991 roku dzięki staraniom Towarzystwa Miłośników Wilna i Byłych Kresów Wschodnich.

Podczas jarmarku mieszkańcy i goście mogą spróbować kresowych specjałów, takich jak kaziukowe serca z piernika, tradycyjne obwarzanki czy wyborne wędliny i sery. Nieodłącznym elementem wydarzenia są także barwne palmy wielkanocne, rękodzieła ludowe oraz występy artystyczne.

The Vilnius Kaziuki is a colourful and tradition-rich event that has become a permanent fixture in Świdwin's cultural calendar. The fair, held in honour of St Casimir – the patron saint of Lithuania – originated in Vilnius, where the first festival took place in the 17th century.

In Świdwin, Kaziuki was first organised in 1991 thanks to the efforts of the Society of Friends of Vilnius and the Former Eastern Borderlands.

During the fair, residents and visitors can sample specialities from the borderlands, such as Kaziuki' gingerbread hearts, traditional bagels and delicious cold cuts and cheeses. Colourful Easter palms, folk handicrafts and artistic performances are also an integral part of the event.

Kaziuki Wileńskie to wyjątkowa okazja do pielęgnowania wielowiekowych tradycji, integracji społeczności i podróży w świat kultury kresowej. Zapraszamy do udziału w tym niezwykłym wydarzeniu, które co roku przyciąga mieszkańców i turystów, tworząc niepowtarzalną atmosferę.

The Vilnius Kaziuki is a unique opportunity to nurture centuries-old traditions, bring the community together and embark on a journey into the world of borderland culture. We invite you to take part in this extraordinary event, which attracts locals and tourists every year, creating a unique atmosphere.

Świdwińskie ciekawostki

Świdwin curiosities

Denar Świdwiński

Jednym z największych unikatów pochodzących z okresu średniowiecza i związanych z miastem jest denar świdwiński. Moneta ta wykonana jest z wysokiej próby srebra na krążku o 11 mm średnicy i 0,2 gramach wagi. Jej siła nabywcza 600 lat temu nie była zbyt duża. Za jedną sztukę mieszkaniec Świdwina w dzień targowy mógł nabyć mendl jajek (15 sztuk), a już za dwie niecały funt masła (około 450 gramów). Wybijana była w okresie panowania zakonu krzyżackiego w Nowej Marchii, mniej więcej w latach 1402 – 1455. Do dzisiaj jeden egzemplarz można podziwiać w zamkowych komnatach muzealnych, do czego serdecznie zapraszamy.

The Świdwin Denarius

One of the most unique artefacts from the medieval period associated with the town is the Świdwin denarius. This coin is made of high-grade silver, with a disc 11 mm in diameter and weighing 0.2 grams. Its purchasing power 600 years ago was not particularly high. On market day, a resident of Świdwin could buy a dozen eggs (15 pieces) for one coin, and for two coins, just under a pound of butter (around 450 grams). It was minted during the rule of the Teutonic Order in the New March, roughly between 1402 and 1455. To this day, one example can be admired in the castle's museum chambers, to which we warmly invite you.

Rudolf Virchow

Rudolf Virchow to jedna z najwybitniejszych postaci XIX-wiecznej medycyny i nauki, której dziedzictwo wykracza daleko poza granice świata akademickiego. Urodzony w 1821 roku w Świdwinie.

Był lekarzem, patologiem, antropologiem, politykiem i społecznikiem. To właśnie jemu zawdzięczamy rozwój patomorfologii jako niezależnej gałęzi medycyny. Virchow jako pierwszy sformułował słynną zasadę, że „każda komórka pochodzi od innej komórki” („Omnis cellula

Rudolf Virchow

Virchow was one of the most prominent figures in 19th-century medicine and science, whose legacy extends far beyond the academic world. Born in 1821 in Świdwin.

He was a physician, pathologist, anthropologist, politician and social activist. It is thanks to him that pathomorphology developed as an independent branch of medicine. Virchow was the first to formulate the famous principle that 'every cell comes from another cell' ('Omnis cellula e cellula'), which revolutionised

e cellula”), co zrewolucjonizowało rozumienie chorób i ludzkiego ciała.

Był także zaangażowanym politykiem i działaczem społecznym – uważał, że poprawa warunków życia ludności ma bezpośredni wpływ na stan zdrowia społeczeństwa. W swoich działaniach łączył wiedzę medyczną z troską o sprawiedliwość społeczną, co uczyniło go prekursorem współczesnej medycyny społecznej.

Z okazji 200. rocznicy urodzin Rudolfa Virchowa – jednego z najwybitniejszych uczonych XIX wieku, związanego ze Świdwinem – miasto uczciło jego pamięć w wyjątkowy sposób. Na ścianie kamienicy przy ulicy Lekarskiej powstał efektowny mural przedstawiający postać Virchowa oraz symboliczne nawiązania do jego dokonań w dziedzinie medycyny i nauk społecznych. To nie tylko artystyczna forma upamiętnienia, ale także nowoczesny sposób na edukację i promowanie lokalnej historii w przestrzeni publicznej.

Dodatkowo, powstałe w Świdwinie Centrum Nauki „Cordis”, pełniące rolę edukacyjno-popularyzatorską, otrzymało imię Rudolfa Virchowa. Wybór patrona nie był przypadkowy – działalność centrum koncentruje się na promowaniu wiedzy z zakresu biologii, medycyny, zdrowego stylu życia i nauk ścisłych, które były bliskie sercu Virchowa. Tym samym Świdwin nie tylko pielęgnuje dziedzictwo swojego wybitnego mieszkańca, ale również inspirować kolejne pokolenia do odkrywania świata nauki.

our understanding of disease and the human body.

He was also a committed politician and social activist – he believed that improving people's living conditions had a direct impact on the health of society. In his work, he combined medical knowledge with a concern for social justice, which made him a forerunner of modern social medicine.

To mark the 200th anniversary of the birth of Rudolf Virchow – one of the most outstanding scholars of the 19th century, with links to Świdwin – the town honoured his memory in a unique way. An impressive mural depicting Virchow and symbolic references to his achievements in the fields of medicine and social sciences has been created on the wall of a tenement house on Lekarska Street. This is not only an artistic form of commemoration, but also a modern way of educating the public and promoting local history in public spaces.

Furthermore, the 'Cordis' Science Centre, established in Świdwin to serve an educational and outreach role, has been named after Rudolf Virchow. The choice of patron was no accident – the centre's activities focus on promoting knowledge in the fields of biology, medicine, healthy living and the natural sciences, which were close to Virchow's heart. In this way, Świdwin not only cherishes the legacy of its distinguished resident, but also inspires future generations to explore the world of science

Kocioł świdwiński

Kocioł świdwiński był jedną z największych bitew w historii oręża polskiego w trakcie drugiej wojny światowej. 1 marca 1945 roku rozpoczęła się ofensywa pomorska, w której uczestniczyła również 1 Armia Wojska Polskiego. Po trzech dniach walk udało się przełamać ostatnią linię obrony na Wale Pomorskim, tzw. pozycję ryglową. Od rana 4 marca do przełomu 7 i 8, jednostki polskie systematycznie parły na północ, atakując i okrążając wraz z żołnierzami sowieckimi X Korpus Armijny SS. W ciągu tygodnia walk został on całkowicie zlikwidowany, a do polskiej niewoli dostało się ponad 7000 jeńców, w tym sam dowódca korpusu – generał lieutenant Günter Krappe. To również na obszarze walk w kotle doszło do ostatniej szarży polskiej kawalerii – odbyła się ona 5 marca 1945 r. w miejscowości Bierzwnica. W latach 80-tych – dla upamiętnienia walk – powstał szlak rowerowo-pieszy, który prowadzi przez tereny i miejscowości objęte walkami 80 lat temu. Pokonanie ponad 63-kilometrowego szlaku zaplanowane jest na dwa dni.

The Świdwin Pocket

The Świdwin Pocket was one of the largest battles in the history of the Polish armed forces during the Second World War. On 1 March 1945, the Pomeranian Offensive began, in which the 1st Polish Army also took part. After three days of fighting, the final line of defence on the Pomeranian Wall, the so-called 'barrier position', was breached. From the morning of 4 March until the turn of 7 and 8 March, Polish units systematically advanced northwards, attacking and encircling the SS 10th Army Corps alongside Soviet troops. Within a week of fighting, the corps was completely annihilated, and over 7,000 prisoners were taken by the Poles, including the corps commander himself – Lieutenant General Günter Krappe. It was also within the area of the encirclement that the final charge of the Polish cavalry took place – it occurred on 5 March 1945 in the village of Bierzwnica. In the 1980s, a cycling and walking trail was created to commemorate the fighting; it leads through the areas and villages where the battles took place 80 years ago. It is over 63 kilometres long, and the route is designed to be completed in two days.

Generał Roman Abraham

Żyjący w latach 1891–1976 generał odegrał istotną rolę w powojennej historii Świdwina. W 1946 roku przybył do miasta jako delegat przy generalnym pełnomocniku rządu ds. repatriacji w Państwowym Urzędzie Repatriacyjnym. Jego misją było rozwiązanie problemu związanego z grupą przesiedleńców z Kresów, którzy nie chcieli osiedlić się w Świdwinie, preferując wyjazd na Śląsk. Dzięki umiejętnościom negocjacyjnym generała Abrahama oraz jego autorytetowi wśród dawnych żołnierzy i rodaków, udało się przekonać przesiedleńców do pozostania w Świdwinie, co miało istotne znaczenie dla rozwoju miasta.

W uznaniu zasług generała, 21 listopada 2013 roku jedno z rond w Świdwinie otrzymało jego imię. Uroczystość nadania nazwy była wyrazem pamięci o jego wkładzie w integrację społeczności lokalnej i budowanie powojennego Świdwina.

Generał Roman Abraham był również znanym dowódcą wojskowym, uczestnikiem walk o Lwów, wojny polsko-bolszewickiej oraz kampanii wrześniowej. Jego postać pozostaje ważnym symbolem dla mieszkańców Świdwina i regionu.

General Roman Abraham

(1891–1976) played a significant role in the post-war history of Świdwin. In 1946, he arrived in the town as a delegate to the government's general representative for repatriation at the State Repatriation Office. His mission was to resolve the issue concerning a group of displaced persons from the Eastern Borderlands who did not wish to settle in Świdwin, preferring instead to move to Silesia. Thanks to General Abraham's negotiating skills and his authority amongst former soldiers and fellow countrymen, the displaced persons were persuaded to remain in Świdwin, which was of great significance for the town's

development.

In recognition of the General's services, on 21 November 2013, one of the roundabouts in Świdwin was named after him. The naming ceremony was a tribute to his contribution to the integration of the local community and the rebuilding of post-war Świdwin.

General Roman Abraham was also a renowned military commander, having taken part in the battles for Lviv, the Polish-Bolshevik War and the September Campaign. He remains an important symbol for the residents of Świdwin and the region.

Malowidła Franciszka Starowieyskiego

Franciszek Starowieyski (1930–2009) był jednym z najwybitniejszych polskich artystów XX wieku. Zasłynął przede wszystkim jako twórca oryginalnych, pełnych ekspresji plakatów teatralnych i filmowych, w których łączył surrealizm, symbolikę i motywy literackie. Jego twórczość obejmowała także malarstwo, rysunek, scenografię oraz działania performatywne, takie jak słynny „Teatr Rysowania”.

Artysta zdobył liczne międzynarodowe nagrody i wystawiał swoje prace na całym świecie – od Warszawy po Paryż, Nowy Jork i São Paulo. Był odznaczony m.in. Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

Świdwin może poszczycić się jednym z unikalnych dzieł artysty – monumentalnym malowidłem wykonanym w 1979 roku na ścianie zamkowej, które stanowi niezwykle atrakcyjną artystyczną i historyczną.

The Paintings of Franciszek Starowieyski

Franciszek Starowieyski (1930–2009) was one of the most outstanding Polish artists of the 20th century. He became famous primarily as the creator of original, highly expressive theatre and film posters, in which he combined surrealism, symbolism and literary motifs. His work also encompassed painting, drawing, set design and performative activities, such as the famous ‘Theatre of Drawing’.

The artist won numerous international awards and exhibited his works all over the world – from Warsaw to Paris, New York and São Paulo. He was awarded, among others, the Gold Medal “Gloria Artis” for Merit to Culture.

Świdwin boasts one of the artist’s unique works – a monumental mural painted in 1979 on the castle wall, which is an extraordinary artistic and historical attraction.

Karol Wojtyła w Świdwinie

30 lipca 1962 roku, ówczesny biskup krakowski Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II, rozpoczął w Świdwinie spływ kajakowy rzeką Regą, prowadząc grupę krakowskiej młodzieży akademickiej. Trasa wiodła aż do Bałtyku.

Przez wiele lat ten świdwiński epizod w życiu przyszłego papieża pozostawał nieznany. Dopiero w 2014 roku, po potwierdzeniu historycznych źródeł, wydarzenie to zostało oficjalnie upamiętnione. 16 czerwca, podczas uroczystej sesji Rady Miasta, na ścianie przy bramie zamkowej w Świdwinie odsłonięto pamiątkową tablicę.

Na tablicy widnieją słowa papieża: „Ja tam byłem – pilnujcie mi tych szlaków”, przypominające o duchowym i turystycznym wymiarze jego obecności w regionie. To wydarzenie stanowi ważny element lokalnej historii i podkreśla związki Świdwina z postacią św. Jana Pawła II.

Karol Wojtyła in Świdwin

On 30 July 1962, Karol Wojtyła, Bishop of Krakow at the time and later Pope John Paul II, set off on a canoe trip down the Rega River in Świdwin, leading a group of university students from Krakow. The route led all the way to the Baltic Sea.

For many years, this episode in the life of the future pope in Świdwin remained unknown. It was not until 2014, following confirmation from historical sources, that the event was officially commemorated. On 16 June, during a ceremonial session of the Town Council, a commemorative plaque was unveiled on the wall by the castle gate in Świdwin.

The plaque bears the Pope’s words: “I was there – look after these trails for me”, recalling the spiritual and tourist dimensions of his presence in the region. This event is an important part of local history and highlights Świdwin’s links with St John Paul II.

Ulica Świdwińska

W berlińskiej dzielnicy Lichtenberg znajduje się Świdwińska StraÙe – ulica, której nazwa upamiętnia nasze miasto! To symboliczny ślad Świdwina w stolicy Niemiec i ciekawostka, która zaskakuje wielu mieszkańców i turystów.

Tego typu nazwy w Berlinie często odnoszą się do miast z dawnych ziem wschodnich, a fakt, że Świdwin znalazł się w tym gronie, to dowód jego obecności w historii i kulturze Europy.

Zorza polarna

Zorza polarna – niezwykle zjawisko widoczne w okolicach Świdwina

W ostatnich latach obserwacje zorzy polarnej stały się możliwe także na obrzeżach Świdwina oraz w jego najbliższych okolicach. To wyjątkowe zjawisko można podziwiać dzięki korzystnym warunkom – przede wszystkim niewielkiemu zanieczyszczeniu sztucznym światłem w kierunku północnym.

Aby zwiększyć szanse na udaną obserwację, warto udać się w miejsca oddalone od miejskich świateł. Dobrym punktem startowym może być ulica Pocztowa, skąd można kierować się w stronę Krosina. Alternatywnie, wystarczy wyjechać poza miasto w taki sposób, by łuny Świdwina, Połczyna-Zdroju czy Łobza pozostawały za plecami.

Shivelbeiner Strasse

In Berlin's Lichtenberg district lies Świdwińska StraÙe – a street whose name commemorates our town! It is a symbolic trace of Świdwin in the German capital and a curious fact that surprises many residents and tourists.

Names of this kind in Berlin often refer to towns from the former eastern territories, and the fact that Świdwin is included in this group is proof of its presence in European history and culture.

The Northern Lights

The Northern Lights – a remarkable phenomenon visible in the Świdwin area.

In recent years, it has also become possible to observe the Northern Lights on the periphery of Świdwin and in its surrounding areas. This unique phenomenon can be admired thanks to favourable conditions – primarily the low level of artificial light pollution in the northern direction.

To increase your chances of a successful viewing, it is worth heading to places away from the city lights. A good starting point is Pocztowa Street, from where you can head towards Krosin. Alternatively, simply head out of town so that the lights of Świdwin, Połczyn-Zdrój or Łobez remain behind you.

Zorza polarna widoczna jest przede wszystkim na północy, a także częściowo na północnym wschodzie i północnym zachodzie. Przy odpowiednich warunkach atmosferycznych i zwiększonej aktywności słonecznej – a ta obecnie osiąga szczyt swojego cyklu – zjawisko to można obserwować gołym okiem. Najczęściej przybiera ono postać jasnej łuny tuż nad horyzontem oraz pionowych filarów światła. Choć kolor zorzy bywa subtelny, barwy filarów są zazwyczaj wyraźne i efektowne, tworząc zapierający dech w piersiach spektakl natury.

Świdwin i jego okolice stają się dzięki temu miejscem atrakcyjnym nie tylko dla miłośników przyrody, ale również dla pasjonatów astronomii i fotografii nocnego nieba.

The Northern Lights are visible primarily in the north, and also partly in the north-east and north-west. Under the right atmospheric conditions and increased solar activity – which is currently reaching the peak of its cycle – this phenomenon can be observed with the naked eye. Most often, it takes the form of a bright glow just above the horizon and vertical pillars of light. Although the colour of the aurora can be subtle, the colours of the pillars are usually vivid and striking, creating a breathtaking natural spectacle.

As a result, Świdwin and its surroundings become an attractive destination not only for nature lovers, but also for enthusiasts of astronomy and night-sky photography.

Sport i Turystyka

Sport and Tourism

Sportowy i turystyczny Świdwin

Świdwin to miasto, które stawia na aktywny styl życia i różnorodność sportowych możliwości. Miłośnicy aktywnego spędzania czasu znajdą tu bogatą bazę sportową.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji daje wiele możliwości do aktywnego spędzania czasu. To nowoczesne centrum aktywności fizycznej i serce miejskich wydarzeń sportowych.

Kompleks przy ul. Sportowej

Nowoczesny stadion lekkoatletyczny z boiskiem piłkarskim, bieżnią, skoczniami i trybunami oraz kortami tenisowymi to serce sportowych wydarzeń w mieście.

Sport and tourism in Świdwin

Świdwin is a town that promotes an active lifestyle and a wide range of sporting activities. Those who enjoy spending their time actively will find a wide range of sports facilities.

The Municipal Sports and Recreation Centre offers plenty of opportunities for active leisure. It is a modern centre for physical activity and the heart of the town's sporting events.

The complex on Sportowa Street

It features a modern athletics stadium with a football pitch, running track, jumping pits and stands, as well as tennis courts – the heart of sporting events in the town.

Kryta pływalnia

to doskonałe miejsce dla miłośników wodnych aktywności – basen sportowy, rekreacyjny oraz strefa relaksu z jacuzzi i sauną cieszą się ogromnym zainteresowaniem.

Swimming pool

The indoor swimming pool is the perfect place for water sports enthusiasts – the sports pool, leisure pool and relaxation area with a jacuzzi and sauna are extremely popular.

Hale sportowe i boiska wielofunkcyjne

- hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 1;
- boisko wielofunkcyjne „Orlik” przy ul. Sportowej;
- kompleksy boisk „Orlik”, idealne do gry w piłkę nożną, koszykówkę czy siatkówkę.

Sports halls and multi-purpose pitches:

- the sports hall at Public Primary School No. 1;
- the “Orlik” multi-purpose pitch on Sportowa Street;
- “Orlik” pitch complexes, ideal for playing football, basketball or volleyball.

Skatepark i siłownie plenerowe

Młodzież i dorośli chętnie korzystają ze skateparku oraz siłowni pod chmurką, które są dostępne w kilku lokalizacjach w mieście.

Skatepark and outdoor gyms

Young people and adults enjoy using the skatepark and outdoor gyms, which are available at several locations across the town.

Trasy rowerowe i nordic walking

Malownicze ścieżki prowadzące przez lasy i tereny zielone zachęcają do rekreacyjnych wycieczek rowerowych oraz spacerów z kijkami.

Ścieżka Rowerowa Starym Szlakiem Kolejowym – trasa rowerowa nr 15, będąca częścią sieci tras województwa zachodniopomorskiego – to wyjątkowe miejsce na mapie Pomorza Zachodniego. Łączy wybrzeże Bałtyku z Pojezierzem Wałeckim, prowadząc przez malownicze tereny byłej linii kolejowej, co gwarantuje nie tylko komfortową jazdę dzięki łagodnym nachyleniom, ale także niezwykle wrażenia krajobrazowe.

Walory trasy:

- przebieg przez zróżnicowane przyrodniczo tereny: lasy, łąki, doliny rzeczne, z dala od zgiełku i ruchu samochodowego,
- bliskość rezerwatów przyrody i cennych obszarów Natura 2000,
- trasa idealna zarówno dla rodzin z dziećmi, jak i doświadczonych rowerzystów – o niskim stopniu trudności,
- dogodne miejsca odpoczynku z infrastrukturą turystyczną, taką jak wiaty, ławki czy tablice informacyjne.

Dlaczego warto przyjechać?

To doskonała propozycja dla osób szukających aktywnego wypoczynku na łonie natury.

Pozwala na poznanie regionu z zupełnie innej perspektywy – z siodełka roweru.

Cycling and Nordic walking routes

Picturesque paths winding through forests and green spaces are ideal for leisurely bike rides and walks with poles.

The Old Railway Cycle Path – cycle route no. 15, part of the West Pomeranian Province's network of routes – is a unique spot on the map of Western Pomerania. It connects the Baltic coast with the Wałcz Lake District, running through the picturesque terrain. Path based of the former railway line guarantees not only a comfortable ride thanks to gentle gradients, but also extraordinary scenic views.

Route advantages:

- route through diverse natural landscapes: forests, meadows, river valleys, far from the hustle and bustle and traffic,
- proximity to nature reserves and valuable Natura 2000 sites,
- an ideal route for both families with children and experienced cyclists – with a low level of difficulty,
- convenient rest areas with tourist facilities, such as shelters, benches and information boards.

Why is it worth visiting?

It's the perfect choice for those seeking an active holiday in the great outdoors.

It allows you to explore the region from a completely different perspective – from the saddle of a bike.

Ścieżka wiedzie przez urokliwe miejscowości i tereny o bogatej historii, co czyni każdą wycieczkę nie tylko sportową, ale i edukacyjną przygodą.

Trasa łączy się z innymi regionalnymi szlakami rowerowymi, co daje możliwość planowania dłuższych, kilkudniowych wypraw.

To wyjątkowa propozycja dla wszystkich, którzy cenią aktywny wypoczynek, kontakt z naturą i lokalne atrakcje. Ścieżka Rowerowa Starym Szlakiem Kolejowym to nie tylko trasa – to rowerowa podróż przez historię i piękno Pomorza Zachodniego.

Jezioro Bukowiec to jedno z najbardziej malowniczych miejsc w okolicach Świdwina, chętnie odwiedzane zarówno przez mieszkańców, jak i turystów. Położone zaledwie kilka kilometrów od centrum miasta, stanowi idealną przestrzeń do aktywnego wypoczynku oraz kontaktu z naturą.

Brzegi jeziora otoczone są lasem i ścieżkami spacerowymi, co sprzyja spacerom, wędrowkom z kijkami nordic walking oraz rowerowym wycieczkom. To również doskonałe miejsce do wędkowania, a latem – do wypoczynku nad wodą.

W okolicy jeziora odbywają się lokalne wydarzenia rekreacyjne i sportowe, m.in. Bieg Przełajowy wokół Jeziora Bukowiec, który przyciąga miłośników biegania z całego regionu.

Bliskość przyrody, spokój oraz dobrze zachowane środowisko naturalne sprawiają, że Jezioro Bukowiec jest nie tylko miejscem relaksu, ale też ważnym elementem lokalnej tożsamości przyrodniczej i rekreacyjnej.

The route passes through charming villages and areas steeped in history, making every trip not just a sporting but also an educational adventure.

The route connects with other regional cycle paths, offering the chance to plan longer, few-day trips.

It is a unique option for anyone who values active leisure, contact with nature and local attractions. The Old Railway Cycle Path is not just a route – it is a cycling journey through the history and beauty of Western Pomerania.

Lake Bukowiec is one of the most picturesque spots in the Świdwin area, popular with both locals and tourists. Located just a few kilometres from the town centre, it is the perfect place for active recreation and getting close to nature.

The lake's shores are surrounded by woodland and footpaths, making it ideal for walks, Nordic walking and cycling trips. It is also a perfect spot for fishing, and in summer – for relaxing by the water.

Local recreational and sporting events take place around the lake, including the Cross-Country Run around Lake Bukowiec, which attracts running enthusiasts from across the region.

The proximity to nature, the tranquillity and the well-preserved natural environment make Lake Bukowiec not only a place of relaxation, but also an important part of the local natural and recreational identity.

Jezioro Bukowiec jest otoczone lasami bukowymi. Wokół brzegów i pod wodą można obserwować sporo roślinności. W wodzie żyją takie gatunki ryb jak karpie, klenie, wzdreği, karasie, okonie, płocie, węgorze i wiele innych.

Lake Bukowiec is surrounded by beech forests. There is plenty of plant life to be seen both along the shores and underwater. The lake is home to fish species such as carp, chub, rudd, crucian carp, perch, roach, eels and many others.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Świdwinie

Obserwuj nasze profile:

www.wodnyrelax.pl

W skład Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Świdwinie wchodzi następujące obiekty:

- **wielozadaniowa kryta pływalnia**, w której znajdują się:
 - basen rekreacyjny ze sztuczną rzeką długości 20 m, przystosowany do nauki pływania dzieci i dorosłych, wyposażony w dwa wodospady do hydromasażu i stacje masażu podwodnego.
 - basen sportowy o wymiarach 25x16m (sześć torów), z homologacją na organizację zawodów regionalnych, krajowych i międzynarodowych
 - spiralna, zamknięta zjeżdżalnia o długości 105 m
 - sauna fińska (sucha)
- **sala sportowa** przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1
- **stadion miejski**, przebudowany i zmodernizowany w 2024 roku, na który składają się boisko trawiaste, korty tenisowe oraz zaplecze dla zawodników i trenerów
- **Orlik 2012** - kompleks boisk wielofunkcyjnych
- **skatepark**

Morze zabawy dla każdego!

Plac Sybiraków 1, 78-300 Świdwin, tel. 94 36 572 73
sekretariat@mosir.swidwin.pl

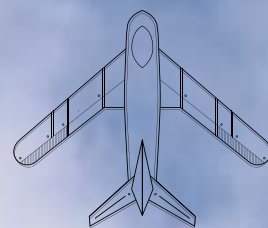
MO SiR - organizator imprez sportowych

21. Baza Lotnictwa Taktycznego

21st Tactical Air Base

Bezzałogowych Statków Powietrznych w Mirosławcu z udziałem zaproszonych gości, byłych pilotów, techników oraz ich rodzin i osób związanych z Su-22.

Z dumą pożegnano legendę przestworzy - samoloty, które służyły nam przez lata. Su-22 (w kodzie NATO: Fitter) przez ten cały okres był symbolem siły, precyzji i niezawodności polskiego lotnictwa.

21. Baza Lotnictwa Taktycznego im. mjr. pil. Stefana Steca (21. BLT) sformowana została 1 lipca 2010 roku. Corocznie tego dnia jednostka obchodzi swoje święto. O sile i wartości bojowej 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego w przyszłości stanowiąc będą przyjęte na jej wyposażenie nowe samoloty. Już w przyszłym roku zaplanowano wyposażyc Bazę w wielozadaniowe samoloty bojowe piątej generacji F-35 oraz czwartej generacji FA-50PL.

attended by invited guests, former pilots, technicians and their families, and people associated with the Su-22.

A proud farewell was given to the legends of the skies - the aircraft that have served us for years. Throughout this period, the Su-22 (NATO code: Fitter) was a symbol of the strength, precision and reliability of the Polish Air Force.

The 21st Tactical Air Base named after Major Stefan Stec (21st TAB) was formed on 1 July 2010. Every year on this day, the unit celebrates its anniversary. The strength and combat capability of the 21st Tactical Air Base will in future be determined by the new aircraft to be introduced into its fleet. As early as next year, plans are in place to equip the 21st Tactical Air Base with fifth-generation F-35 multi-role combat aircraft and fourth-generation FA-50PLs.

21. Baza Lotnictwa Taktycznego im. mjr. pil. Stefana Steca

Lądowanie pierwszych samolotów z białoczerwoną szachownicą na lotnisku w Świdwinie miało miejsce w styczniu 1953 roku. Na przestrzeni lat jednostka wojskowa wyposażana była w różnego rodzaju statki powietrzne, wpływając w ten sposób na jej charakter i rodzaj wykonywanych zadań. Piloci ze Świdwina wykonywali loty na statkach powietrznych: Po-2, JAK-11, MiG-15, LIM-5, MiG-17, MiG-21, Lim-6 bis, TS-11 Iskra oraz Su-22. Oficjalne pożegnanie samolotu Su-22 odbyło się w dniach 10-11 września 2025 roku.

Pożegnalne loty w formacji trzech samolotów odbyły nad Powidzem, Piłą, Świdwinem i Mirosławcem w dniu 10.09.2026 roku. W ten sposób maszyny pożegnały się z macierzystymi garnizonami po 41 latach służby w Siłach Zbrojnych. Wzruszające pożegnanie samolotu odbyło się w dniu 11.09.2026 roku w 12. Bazie

21. Major Stefan Stec Tactical Air Base

The first aircraft bearing the red-and-white checkerboard pattern landed at Świdwin Airfield in January 1953. Over the years, the military unit was equipped with various types of aircraft, which influenced its character and the nature of the tasks it performed. Pilots from Świdwin flew the following aircraft: Po-2, JAK-11, MiG-15, LIM-5, MiG-17, MiG-21, Lim-6 bis, TS-11 Iskra and Su-22. The official retirement of the Su-22 took place on 10-11 September 2025.

Farewell flights in a formation of three aircraft took place over Powidz, Piła, Świdwin and Mirosławiec on 10 September 2026. In this way, the aircraft bid goodbye to their home bases after 41 years of service in the Armed Forces. A moving farewell ceremony for the aircraft took place on 11 September 2026 at the 12th Unmanned Aerial Vehicle Base in Mirosławiec,

Potencjał przejętych na wyposażenie platform zapewni nowe zdolności do wykonywania zadań w powietrzu, które najkrócej opisać można mottem jednostki, które brzmi: „Silni nowoczesnością”. Zadaniem 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego nadal będzie utrzymanie lotniska w sprawności eksploatacyjnej, odtwarzanie gotowości bojowej statków powietrznych wojsk własnych i sojuszników prowadzących szkolenie na lotnisku Świdwin. Ponadto Baza pełni funkcję Wojskowego Oddziału Gospodarczego, w związku z czym zapewnia zabezpieczenie logistyczne dla wydzielonych jednostek.

The capabilities of the platforms to be acquired will provide new capabilities for carrying out air missions, which can best be described by the unit's motto: 'Strong through modernity'. The task of the 21st Tactical Air Base will continue to be maintaining the airfield in operational condition and restoring the combat readiness of the aircraft of our own and allied forces conducting training at Świdwin Airfield. Furthermore, the Base serves as a Military Logistics Unit and therefore provides logistical support for designated units.

Od 4 maja 2022 roku Dowódcą 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego jest płk mgr inż. pil. Roman Stefaniak.

Since 4 May 2022, Colonel Roman Stefaniak, MSc (Eng), Pilot, has been the Commander of the 21st Tactical Air Base.

Ważne adresy

- Urząd Miasta Świdwin**
plac Konstytucji 3 Maja 1, 78 – 300 Świdwin, tel. 94 365 20 11
- Urząd Gminy Świdwin**
plac Konstytucji 3 Maja 1, 78 – 300 Świdwin, tel. 94 365 20 15
- Starostwo powiatowe w Świdwinie**
ul. Mieszka I 16, 78 – 300 Świdwin, tel. 94 365 03 01
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej**
ul. Armii Krajowej 23, tel. 94 365 24 81
- Komenda Powiatowa Policji**
ul. Królowej Jadwigi 2, 78 – 300 Świdwin, tel. 47 784 45 11
- Świdwiński Ośrodek Kultury „Zamek”**
ul. Niedziałkowskiego 17, tel. 797 230 952
- Centrum Informacji Turystycznej**
ul. Niedziałkowskiego 17, tel. 797 230 953
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji**
plac Sybiraków 1, 78 – 300 Świdwin tel. 94 365 72 73

Important addresses

Indeks podmiotów gospodarczych Index of economic entities

Agroturystyka HELENA PARK Gospodarstwo Rolne Świdwin Górnicki Janusz 63

AUTO BŁYSK Świdwin Mateusz Burzyński 66

BUD-MAX Świdwin Sp. z o.o. Sp.j 61

BUKOWIEC Ośrodek Wypoczynkowo-Rekreacyjny 54

CARECO PPUH Ryszard Człapa 62

EXPERTBUD Krzysztof Sołowiej PPHU 59

Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego / ZPD w Świdwinie 64

LEAR Lech i Artur Kostrzewski Sp.j.. 54

LIBERTA Usługi księgowe i szkoleniowe Anna Przytocka-Pycka 62

LODY Z TRADYCIĄ Krystyna Śliwa FPH. 55

Lokalna Grupa Działania „Powiatu Świdwińskiego”. 64

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Świdwinie 46

Nadleśnictwo Świdwin 65

PLASTIC FORM Sp. z o.o. 58

Pomorski Bank Spółdzielczy w Świdwinie. 60

TRANS-KĘPES Przemysław Kępa 66

WERTIKAL Cezary Łuczak PPUH 63

Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świdwinie 56

Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Zawodowego im. S. Żeromskiego w Świdwinie . . 62

OŚRODEK BUKOWIEC

ul. Wczasowa 1, 78-300 Świdwin

tel. 94 365 44 27

Szukasz idealnego miejsca na wyjątkową uroczystość lub urlop?

Nasz rodzinny kompleks, malowniczo położony nad samym jeziorem z piaszczystą plażą, w otoczeniu szumiących, bukowych lasów, zaprasza przez cały rok. Nasz ośrodek to idealna sceneria na niezapomniane wesele, komunię, chrzciny czy jubileusz. Do dyspozycji gości oddajemy dużą salę weselną w historycznym budynku, kameralne salki, urokliwą altanę wkomponowaną w piękny ogród oraz klimatyczną drewnianą kawiarenkę na pomostach.

Zapewniamy doskonałą kuchnię, bazę noclegową dla całej rodziny oraz profesjonalną obsługę, która zadba o każdy detal uroczystości. Naszych gości zapraszamy również na lekcje jazdy konnej w naszym prężnie działającym klubie jeździeckim.

*Zaplanuj niezapomnianą uroczystość
lub aktywny weekend na łonie natury!*

Ośrodek Bukowiec w Świdwinie – wypoczynek z pasją i tradycją!

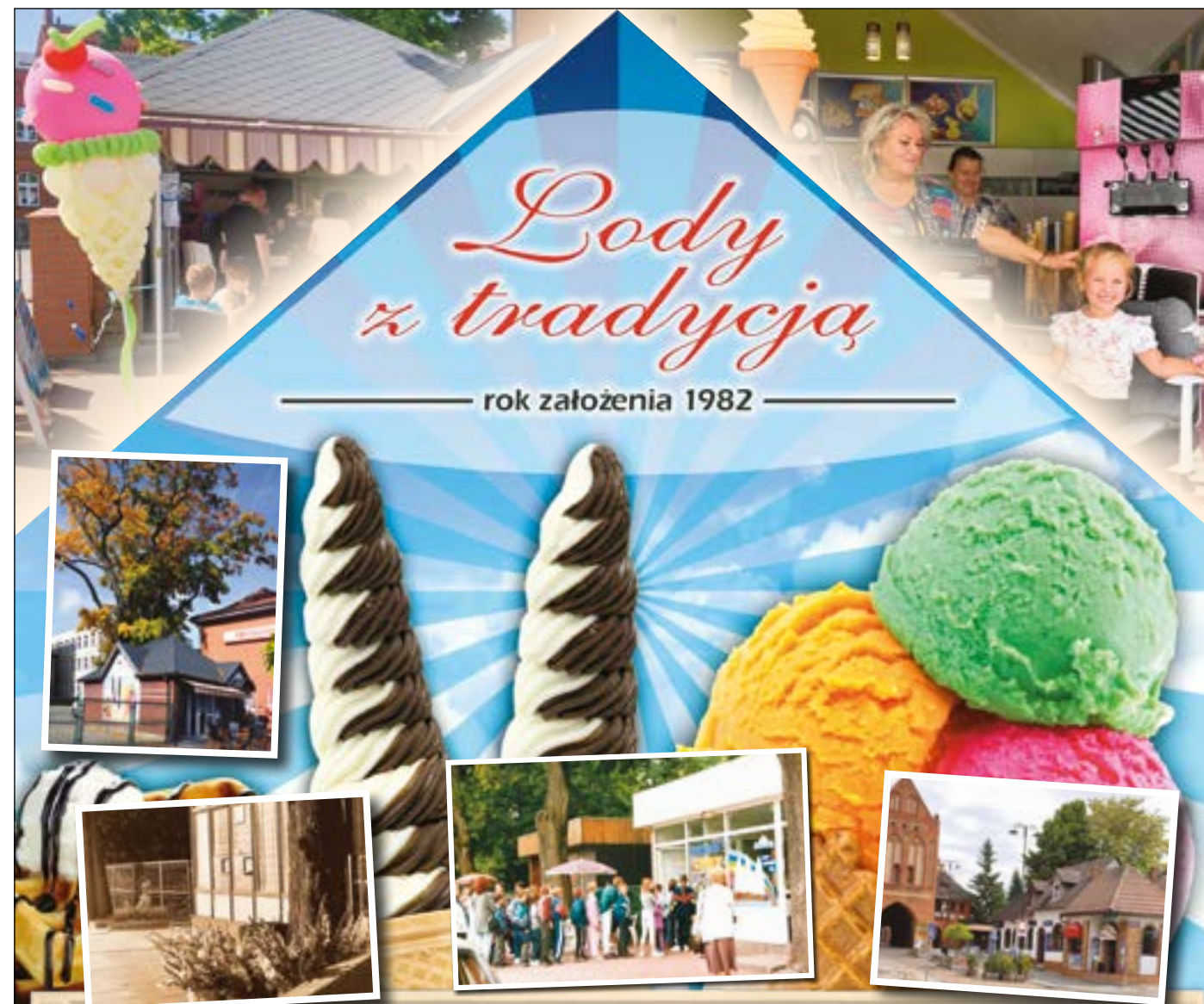
Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
„LEAR”
Lech i Artur Kostrzewski Sp. Jawna
ul. Kołobrzeska 15, 78-300 Świdwin
tel. 501 501 407 / 512 326 589

LEAR ŚWIDWIN - PONAD PÓŁ WIEKU POLSKIEGO RZEMIOSŁA METALOWEGO!

Jesteśmy rodzinną firmą, która od 1967 roku buduje zaufanie klientów w kraju i w całej Europie. Łączymy tradycję z nowoczesnością, dostarczając precyzyjne rozwiązania dla przemysłu maszynowego, automatyki oraz motoryzacji. Dzięki zespołowi doświadczonych specjalistów oraz własnemu magazynowi materiałów gwarantujemy pełną terminowość i niezależność.

Postaw na jakość przekazywaną z pokolenia na pokolenie -

ZAUFAJ MARCE LEAR.

Był rok 1982, ponury, smutny czas stanu wojennego. To właśnie wtedy podjęliśmy jedną z najtrudniejszych decyzji w życiu, która zdeterminowała naszą przyszłość na następne dekady. Zdecydowaliśmy się na produkcję i sprzedaż lodów. Początki były niezwykle trudne. W tych latach cała gospodarka Polski - w tym też branża lodziarska - przeżywała wyjątkowo trudne czasy z powodu głębokiego kryzysu gospodarczego. Hiperinflacja, zadłużenia paraliżowały produkcję, brakowało wszystkiego, także podstawowych surowców do produkcji lodów.

Na początku naszej działalności pracowaliśmy na dwóch maszynach - starych automatach do lodów produkcji DDR - w małym pawilonie, wydzierżawionym od PSS „Społem” w Świdwinie przy ul. 3 Marca 1b. Trudności nie zraziły nas, wręcz przeciwnie - jeszcze bardziej umocniły naszą wiarę w to, że nasza mała lodziarnia przyniesie odrobinę radości mieszkańcom Świdwina i znajdzie swoje miejsce w krajobrazie i życiu miasta. 11 lat od rozpoczęcia działalności, w 1993 roku wybudowaliśmy przy ul. 1 Maja 33 w Świdwinie nasz powód do dumy i satysfakcji - **Wytwórnię Lodów Tradycyjnych**. Po wielu latach wypracowaliśmy także nasze autorskie receptury lodów rzemieślniczych, oparte na własnej wiedzy i doświadczeniu, a doskonałe na podstawie wielu prób i feedbacku naszych klientów.

Aby nabierać doświadczenia, śledzić zmieniające się trendy, wdrażać nowe pomysły, co roku odwiedzamy największe w Polsce **Targi Branży Cukierniczej i Lodziarskiej EXPO SWEET**, by spotkać się z innymi producentami, wzbogacać naszą wiedzę, nasze know-how. Uważamy jednak, że to nie wszystko - aby nasze lody były najlepsze, wytwarzamy je z miłością i pasją - **w sezonie letnim**

produkujemy ok. 25 smaków. Od czterech dekad nasza lodziarnia jest stałym elementem klimatu i życia miasta. Naszą historię tworzy nie tylko wieloletnia produkcja lodów, ale także przyjazne spotkania, życzliwe rozmowy, drobne przyjemności i tradycja, którą staramy się przekazać z pokolenia na pokolenie.

W świecie nowoczesnych technologii i szybko zmieniających się trendów, nasze lody pozostają wierne tradycji, a my nieustannie dążymy do doskonałości. Mamy w sercu ogromną wdzięczność dla naszych pracowników, wielu z nich z naszą lodziarnią związana jest od 20 lat.

Pragniemy podziękować wszystkim naszym klientom, ale w szczególności dzieciom za to, że wybieracie nasze lody i przez kolejne lata jesteście naszą „lodziarską rodziną”. Bez waszych wyborów nasza firma „**Lody z Tradycją**” nie byłaby tym, czym jest dziś - miejscem, gdzie uśmiech dziecka, smak i ciepło spotykają się w jednej, lodowej gałce lub w świderku z automatu. **Nasze lody to więcej niż deser, to emocje, pasja i miłość w każdej porcji.** W naszej lodziarni nie tylko sprzedajemy lody - tworzymy wspólne smakowe historie miasta, w których dzieci są głównymi bohaterami.

Dziękujemy Świdwinowi, że pozwala nam wpisywać się w swój pejzaż, być częścią swojej historii, wakacji, spacerów i urodzin.

Mamy jedno marzenie - by firma pozostała w rodzinie i dalej pięknie się rozwijała, z każdym kolejnym pokoleniem. Nasze wspinałe dzieci - córka Wioletta i syn Mariusz oraz troje wnuków: Jakub, Laura i Sofijka pozwalają mieć nadzieję na spełnienie tego marzenia, nadając naszemu życiu sens i są naszą najpiękniejszą przyszłością.

Z wyrazami wdzięczności *Krystyna i Henryk Śliwa*

Zakład Usług Komunalnych Spółka z o.o.

ul. Armii Krajowej 21, 78-300 Świdwin
tel. 94 365 23 56
e-mail: sekretariat@zuk-swidwin.com.pl

Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świdwinie jest samodzielnym podmiotem gospodarczym realizującym zadania z zakresu użyteczności publicznej, działającym na podstawie ustawy o gospodarce komunalnej.

Spółka została powołana aktem notarialnym 1 stycznia 2000r. i pełni kluczową rolę w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców poprzez dostarczanie wody, oczyszczanie ścieków, wywóz odpadów oraz zarządzanie cmentarzami komunalnymi a także działalność komercyjną obejmującą zarządzanie nieruchomościami.

Gospodarka wodno-kanalizacyjna stanowi jeden z najważniejszych obszarów działalności Spółki, obejmujący zarówno dostarczanie wody, jak i system odprowadzania ścieków. Działania te są realizowane głównie na terenie miasta Świdwin.

Do głównych zadań Zakładu Wodociągów i Kanalizacji należy pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody do odbiorców oraz utrzymywanie w stałej gotowości zapasów wody w zbiornikach Stacji Uzdatniania Wody. Spółka zarządza trzema takimi stacjami.

W ramach dbałości o ciągłość dostaw i bezpieczeństwo, ZWiK utrzymuje w gotowości infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną oraz prowadzi profilaktyczną dezynfekcję wód, a jakość dostarczanej wody jest pod stałą kontrolą zewnętrznych akredytowanych laboratoriów oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, by w pełni odpowiadać wymogom bakteriologicznym i fizykochemicznym.

Dodatkowo Spółka realizuje zadania w ramach szeroko pojętej gospodarki ściekowej.

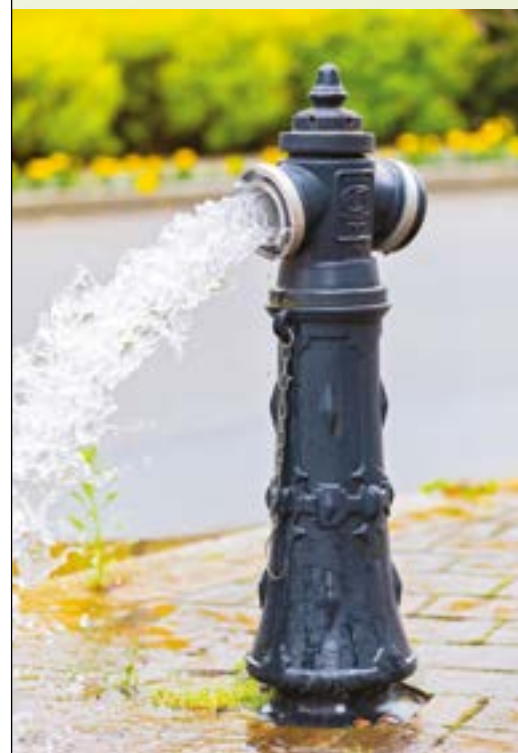
Spółka zajmuje się zbieraniem odpadów komunalnych zarówno selektywnych, jak i nieselektywnych od mieszkańców miasta oraz innych podmiotów. Oferta obejmuje również odbiór odpadów remontowych oraz transport odpadów wielkogabarytowych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK).

W ramach tej samej jednostki organizacyjnej Spółka realizuje usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych, transportu nieczystości ciekłych oraz czyszczenia kanalizacji.

Zakład Oczyszczania Miasta odpowiada również za czystość ulic i chodników, a zimą za odśnieżanie i zwalczanie śliskości. Działalność związana z bieżącym utrzymaniem zieleni miejskiej oraz w Parku Miejskim przy ul. Drawskiej stanowi istotny element usług świadczonych przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świdwinie. Jej głównym celem jest utrzymanie porządku i estetyki na miejskich terenach zielonych, co wpisuje się w statutową działalność Spółki polegającą na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców.

Zarządzanie nieruchomościami mieszkalnymi stanowi istotny obszar działalności komercyjnej Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świdwinie, realizowanej na zlecenie. Spółka zarządza 167 wspólnotami mieszkaniowymi. Łączna powierzchnia nieruchomości znajdujących się pod zarządem Spółki wynosi 69 445,37 m².

Zarządzanie nieruchomościami, obok administracji cmentarzami i utrzymania zieleni, jest wymieniane jako uzupełniający przedmiot działalności firmy, wykraczający poza jej główne zadania, jakimi są dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków.

www.zuk-swidwin.com.pl

Plastic Form Sp. z o.o.

ul. Polna 9, 78-300 Świdwin
tel. +48 94 365 54 32

Plastic Form Sp. z o.o. to firma rodzinna specjalizująca się w przetwórstwie tworzyw sztucznych, założona przez Władysława Jagiełłę, której początki sięgają roku 1956. Historia działalności obejmuje produkcję elementów plastikowych dla branży kosmetycznej, biurowej, tekstylnej, budowlanej i motoryzacyjnej.

Obecnie spectrum naszej produkcji stanowią opakowania dla branży spożywczej, które trafiają na półki większości wiodących sieci handlowych w Polsce oraz europejskich sieci kin.

Podnoszenie poprzeczki i dostarczanie produktów najwyższej jakości, to nie tylko nasz cel, ale również dziedzictwo i wizja naszego założyciela nakreślone 70 lat temu. Dziś tę misję z sukcesem kontynuuje kolejne pokolenie – córka Bożena wraz z mężem Andrzejem. Dążymy by osiągnąć pozycję lidera w branży produkcji opakowań z tworzyw sztucznych pozostając jednocześnie firmą rodzinną.

www.plastic-form.pl

BUDUJEMY TWÓJ DOM OD A DO Z

Szukasz solidnych materiałów
w najlepszych cenach?
Od 2012 roku zaopatrujemy place
budowy w Świdwinie i okolicach.
Postaw na doświadczenie i jakość!

MATERIAŁY BUDOWLANE
I INSTALACYJNE

DLACZEGO MY?

- **WSZYSTKO W JEDNYM MIEJSCU**
Od fundamentów, przez zbrojenia i hydraulikę, aż po dach i wykończenie.
- **NAJLEPSI DOSTAWCY**
Tylko sprawdzone materiały, które przetrwają lata.
- **WYGODNY TRANSPORT**
Zamów, a my dowieziemy materiały prosto na Twój plac budowy!
- **FACHOWE DORADZTWO**
Pomożemy Ci wybrać najlepsze rozwiązania.

W OFERCIE M. IN.

- ✓ Materiały konstrukcyjne i izolacyjne
- ✓ Chemia budowlana, tynki i kleje
- ✓ Płytki i materiały wykończeniowe
- ✓ Drzwi i okna
- ✓ Kompletna hydraulika i pokrycia dachowe
- ✓ Ogrodzenia oraz bramy

**ZNAJDZIESZ NAS
TUTAJ**

- 📍 Kołobrzaska 3, 78-300 Świdwin
- ☎ +48 533 944 350
- ✉ kontakt@expertbud24.pl
- 🌐 expertbud24.pl

Pomorski Bank Spółdzielczy w Świdwinie

Spółdzielcza Grupa Bankowa

78-300 Świdwin, ul. Niedziałkowskiego 5, tel. 94 366 64 00 / fax. 94 365 22 42, e-mail: sekretariat@pomorski-bs.pl

Historia Pomorskiego Banku Spółdzielczego w Świdwinie jest nierozdzielnie związana z historią regionu oraz jego mieszkańców. Początki instytucji sięgają 26 marca 1950 roku, kiedy powołano do życia Gminną Kasę Spółdzielczą w Świdwinie. Od samego początku jej misją było wspieranie lokalnej społeczności, rolników, przedsiębiorców oraz rodzin poprzez zapewnienie dostępu do bezpiecznych i nowoczesnych usług finansowych.

Na przestrzeni lat Bank rozwijał się wraz z potrzebami mieszkańców Świdwina i okolic. Zmieniały się nazwy instytucji, rozszerzał się zakres działalności, jednak niezmiennie pozostawały wartości stanowiące fundament bankowości spółdzielczej – odpowiedzialność, wzajemne zaufanie oraz bliskość klienta. Od Gminnej Kasy Spółdzielczej, przez Spółdzielnię Oszczędnościowo-Pożyczkową i Bank Ludowy, aż po Bank Spółdzielczy, instytucja konsekwentnie budowała swoją pozycję jako partner lokalnego rozwoju.

Przełomowym momentem był rok 1999, kiedy po połączeniu kilku banków spółdzielczych powstał Pomorski Bank Spółdzielczy w Świdwinie. Dzięki temu utworzono silną i nowoczesną instytucję finansową obejmującą swoim zasięgiem znaczną część Pomorza Zachodniego. Był to początek nowego etapu rozwoju, który pozwolił skuteczniej odpowiadać na potrzeby klientów indywidualnych, przedsiębiorców, rolników oraz jednostek samorządu terytorialnego.

W kolejnych latach bank nieustannie inwestował w rozwój infrastruktury oraz nowoczesnych technologii. Szczególnym wydarzeniem było otwarcie nowej siedziby centrali w Świdwinie przy ulicy Niedziałkowskiego 5, które symbolicznie połączyło wieloletnią tradycję z nowoczesnością i wysokimi standardami obsługi klienta.

Dziś Pomorski Bank Spółdzielczy w Świdwinie jest nowoczesną instytucją finansową oferującą szeroki zakres usług bankowych, ubezpieczeniowych oraz elektronicznych. Łączy wieloletnie doświadczenie z nowoczesnymi rozwiązaniami technologicznymi, pozostając jednocześnie bankiem bliskim mieszkańcom regionu. Jako członek Spółdzielczej Grupy Bankowej aktywnie wspiera rozwój lokalnej gospodarki i inicjatyw społecznych, realizując ideę bankowości opartej na partnerstwie i odpowiedzialności.

Pomorski Bank Spółdzielczy w Świdwinie to nie tylko instytucja finansowa. To część historii regionu, tworzona przez pokolenia pracowników, członków i klientów. To miejsce, gdzie tradycja spotyka się z nowoczesnością, a lokalne wartości pozostają najważniejszym kapitałem. Od ponad siedemdziesięciu lat Bank buduje zaufanie, wspiera rozwój i towarzyszy mieszkańcom w realizacji ich planów oraz marzeń.

Od Pokoleń
**Dbamy o Siebie
Nawzajem**

www.pomorski-bs.pl

Bud-Max Świdwin Sp. z o.o. Sp. J.
78-300 Świdwin ul. W. Szymborskiej 6,
e-mail: fhu-budmax@wp.pl, tel. 600-890-519
e-mail: rafal49@o2.pl, tel. 500-540-840

Budujemy na fundamencie 20-letniego doświadczenia

Od 20 lat firma **Bud-Max Świdwin** pod dyktando Prezesa Zarządu Rafała Wnuka, z pasją i zaangażowaniem realizuje inwestycje budowlane, budując trwałe relacje z klientami oparte na zaufaniu i najwyższej jakości usług. Nasze doświadczenie pozwala nam sprostać najbardziej wymagającym projektom, zarówno dla klientów indywidualnych, biznesowych oraz jednostek budżetowych.

W branży budowlanej nic nie zastąpi praktyki. Przez ostatnie dwie dekady obserwowaliśmy zmieniające się technologie i trendy, wybierając z nich to, co najbardziej niezawodne, aby budować szybciej, taniej i bardziej ekonomicznie. Dla nas nie ma projektów niemożliwych – są tylko wyzwania, które skutecznie rozwiązujemy od 20 lat.

Dlaczego warto nam zaufać?

Doświadczenie ponad 20 lat w branży budowlanej to tysiące zrealizowanych metrów kwadratowych, setki zadowolonych klientów i wiedza, która pozwala unikać błędów wykonawczych. **Kadra fachowców** – zespół doświadczonych inżynierów oraz brygadzystów, wykwalifikowanych pracowników fizycznych, którzy stale podnoszą swoje kwalifikacje. **Terminowość i solidność** – rozumiemy, iż czas to pieniądz. Działamy sprawnie, rzetelnie i zawsze z należytą starannością. **Wysoka jakość materiałów** – pracujemy na sprawdzonych materiałach, oferując doradztwo techniczne na każdym etapie prac.

Nasza filozofia

Budujemy z myślą o przyszłości. Naszym priorytetem jest nie tylko estetyka, ale przede wszystkim trwałość i bezpieczeństwo konstrukcji. Dzięki ugruntowanej pozycji na rynku jesteśmy pewnym i stabilnym partnerem biznesowym. Mimo natłoku pracy nie zapominamy o wsparciu lokalnych klubów sportowych, szkół, przedszkoli oraz instytucji pożytku publicznego. Zawsze mogą liczyć na naszą pomoc.

Nasze ostatnie realizacje:

- Budowa stadionów w Świdwinie i Połczynie-Zdroju
- Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Świdwinie
- Termomodernizacja Zespołu Szkół w Świdwinie oraz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Połczynie-Zdroju
- Remont i przebudowa bazy dydaktycznej ZSR CKP w Świdwinie
- Budowa Skateparku oraz placu zabaw w Sławoborzu
- Rewitalizacja Placu 1000-lecia w Połczynie-Zdroju
- Budowa budynków wielorodzinnych w Świdwinie
- Budowa Orlików w Powiecie Świdwińskim
- Rewitalizacja Parku Zdrojowego w Połczynie-Zdroju
- Remont obiektów wojskowych 21 BLT w Świdwinie
- Budowa osiedli domków jednorodzinnych w Świdwinie
- Budowa dróg na terenie Miasta i Gminy Świdwin
- Budowa hal stalowych oraz wykonywanie konstrukcji stalowych

Skontaktuj się z nami i pozwól nam zrealizować Twoją inwestycję!

Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Zawodowego im. Stefana Żeromskiego w Świdwinie

ul. Szczecińska 88, 78-300 Świdwin
tel. 94 365 25 82
sekretariat@zsckp.com, www.zsckp.com

Historia szkoły w Świdwinie sięga pierwszych lat po II wojnie światowej, kiedy w 1946 roku rozpoczęto organizację kursów traktorzystów, odpowiadających na potrzeby odbudowującego się rolnictwa. Inicjatorem tych działań był Jan Zielewicz. Sukces kursów doprowadził do utworzenia w 1948 roku Państwowego Liceum Mechaniki Rolnej. Początkowo szkoła funkcjonowała w trudnych warunkach lokalowych, głównie w zamku świdwińskim, borykając się z brakami kadrowymi i organizacyjnymi.

W kolejnych latach placówka dynamicznie się rozwijała, zmieniając nazwy oraz profile kształcenia, dostosowując się do potrzeb rynku pracy i reform edukacyjnych. Powstawały nowe typy szkół, m.in. technika, szkoły zawodowe i kierunki dla pracujących. Rozbudowywano także infrastrukturę – wybudowano nowy budynek szkoły, warsztaty, internat oraz później obiekty sportowe. Ważną rolę odegrał długoletni dyrektor Jan Wamił, który kierował szkołą przez niemal 30 lat.

Historia szkoły obejmuje także liczne wydarzenia, takie jak pożary, zmiany kadrowe,

trudności finansowe czy strajki uczniów i nauczycieli. Placówka aktywnie uczestniczyła w życiu społecznym i politycznym, np. poprzez akcje społeczne uczniów. Organizowano również zjazdy absolwentów i jubileusze, podkreślające znaczenie szkoły w regionie.

Po 1989 roku szkoła przeszła kolejne przemiany związane z reformami oświaty i zmianami ustrojowymi. Wprowadzono nowe kierunki kształcenia, m.in. ekonomiczne, informatyczne czy gastronomiczne, a także rozwijano współpracę z uczelniami. W XXI wieku unowocześniono bazę dydaktyczną, wprowadzono technologie informacyjne, rozbudowano obiekty sportowe i poprawiono warunki nauki.

Obecnie szkoła jest nowoczesną placówką edukacyjną, która łączy tradycję z nowoczesnością, oferując szeroką gamę kierunków i aktywnie uczestnicząc w życiu lokalnej społeczności. Od 1 września 2021 roku szkoła prowadzona jest przez absolwenta Technikum Mechanizacji Rolnictwa, później nauczyciela przedmiotów zawodowych, a dziś dyrektora szkoły - Daniela Nowaka.

Tu zaczyna się Twoja przyszłość!

www.zsckp.com

ZAGRANICZNE MOBILNOŚCI

poznajemy standardy europejskiego rynku pracy

Liberta

Usługi księgowe i szkoleniowe

Anna Przytocka-Pycka

Od ponad 20 lat wspieram przedsiębiorców w prowadzeniu działalności gospodarczej. W moim biurze rachunkowym stawiam na profesjonalizm, indywidualne podejście i relacje oparte na zaufaniu.

ul. Poznańska 8
78-300 Świdwin
tel. +48 604 204 882
anna@przytocka-pycka.pl
www.przytocka-pycka.pl

tel. +48 604 204 882

Careco Oddział Świdwin
ul. Szczecińska 47A, 78-300 Świdwin
tel. 789 108 103
artur.rosa@careco.com.pl
www.careco.com.pl

Tvoja lokalna hurtownia materiałów budowlanych i wykończeniowych

Kompleksowość:

Wszystko dla Twojego dachu i domu – od fundamentów aż po wykończenie elewacji.

Pewność i Jakość:

Jesteśmy dumnym akcjonariuszem sieci Polskie Hurtownie Dachowe, gwarantując najlepsze ceny i renomowanych producentów.

Wsparcie Inwestycji:

Zapewniamy fachowe doradztwo techniczne, wyceny oraz szybki transport na plac budowy.

careco – Razem budujemy przyszłość Świdwina!

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „Wertikal” Cezary Łuczak

ul. 3 Marca 18 b, 78-300 Świdwin
tel. 605 836 504, wertikal.luczak@poczta.onet.pl

Blok na ul. Sikorskiego
w Czaplinku

Wieża Bismarcka

PP.-U.-H „WERTIKAL” Cezary Łuczak to przedsiębiorstwo budowlane z ponad trzydziestoletnim doświadczeniem - od początku działalności związane z szeroko rozumianą termoizolacją budynków.

Dzisiaj, z dorobkiem ponad stu przeprowadzonych termomodernizacji i dociepleń budynków jest jednym z liderów w tej specjalności w regionie.

Budynek Urzędu Miasta w Świdwinie

**Efekty naszej działalności,
ku zadowoleniu użytkowników,
można spotkać w wielu miejscowościach
województwa zachodniopomorskiego.**

Dom Strzelców w Świdwinie

ul. Łączna w Świdwinie

Apartamentowiec w centrum Międzyzdrojów

Helena Park

ul. Wiejska 11, 78-300 Świdwin
tel. 663 579 693
helenaparkswidwin@wp.pl

**Jeżeli ponad zgiełk nadmorskich kurortów
cenisz sobie szum lasu i śpiew ptaków
o poranku, to jest miejsce dla Ciebie!**

Gospodarstwo agroturystyczne w Świdwinie. Pokoje gościnne i sala bankietowa. „Helena Park” to znakomite miejsce do spędzenia urlopu czy organizacji przyjęcia weselnego w otoczeniu malowniczych krajobrazów woj. zachodniopomorskiego.

Od lat do Świdwina, położonego w centrum województwa, na Wysoczyźnie Łobeskiej, nad rzeką Regą, zapraszamy zarówno tych, którzy cenią sobie aktywny wypoczynek, jak i wielbicieli spokojnego relaksu w otoczeniu przyrody.

Naszemu Gościom zapewniamy kwatery do wynajęcia oraz salę bankietową, która doskonale sprawdza się jako sala weselna czy sala na przyjęcia okolicznościowe, takie jak: komunie, imprezy integracyjne lub imprezy okolicznościowe.

KPPD-SZCZECINEK S.A.
ZAKŁAD PRZEMYSŁU DRZEWNEGO W ŚWIDWINIE
UL. WOJSKA POLSKIEGO 4, 78-300 ŚWIDWIN,
TEL. +48 94 36 57 865
www.kppd.pl

Istotną rolę we współczesnej historii i rozwoju Świdwina odgrywa Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego Spółka Akcyjna z siedzibą w Szczecinku, działające na rynku od 1949 roku.

Przedstawicielem Spółki jest Zakład Przemysłu Drzewnego w Świdwinie, mieszczący się przy ulicy Wojska Polskiego 4, a w powiecie świdwińskim również zakłady w Sławoborzu i Kołaczku.

Zakłady te zajmują się produkcją tarcicy iglastej i liściastej, inwestując w nowoczesne technologie związane z przerobem tarcicy - struganie, suszenie, klejenie, impregnacja - dostarczając swoje wyroby na rynek krajowy i zagraniczny. Odbiorcami produktów i wyrobów są producenci stolarki budowlanej, fabryki mebli, sklepy handlowe, producenci programu ogrodowego i klejony, stolarnie oraz nasycalnie nawierzchni kolejowej.

Zakład, jako liczący się podmiot na lokalnym rynku pracy, od kilkudziesięciu lat wpisany jest w pejzaż środowiska gospodarczego i społecznego Świdwina.

www.lgd-swidwin.org.pl

Lokalna Grupa Działania „Powiatu Świdwińskiego” od 2008 roku działa na obszarach wiejskich na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu świdwińskiego. Organizacja integruje przedstawicieli sektora publicznego, społecznego i gospodarczego, wspierając współpracę mieszkańców oraz lokalnych instytucji.

LGD realizuje **Lokalną Strategię Rozwoju**, pozyskując i dystrybuując środki unijne na projekty związane z rozwojem przedsiębiorczości, aktywizacją społeczną, rozwojem turystyki, ochroną dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz poprawą jakości życia mieszkańców na terenach wiejskich.

Stowarzyszenie prowadzi również działania szkoleniowe, doradcze i animacyjne, wspierając rozwój lokalnych inicjatyw na terenie gmin powiatu świdwińskiego.

Lokalna Grupa Działania „Powiatu Świdwińskiego”

ul. Mieszka I 16, 78-300 Świdwin

tel. 723 319 975

e-mail: biuro@lgd-swidwin.org.pl

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Nadleśnictwo Świdwin

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Świdwin

Nadleśnictwo Świdwin to dumna część Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Jesteśmy częścią Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Zarządzamy zielonym majątkiem Skarbu Państwa o powierzchni niemal 25 tysięcy hektarów. Z okazji pięknego jubileuszu 730-lecia miasta Świdwin, chcemy opowiedzieć Wam krótką historię o tym, jak od pokoleń wspólnie tworzymy to zielone serce regionu i co robimy dla Was.

Leśna opowieść zapisana w pierścieniach drzew

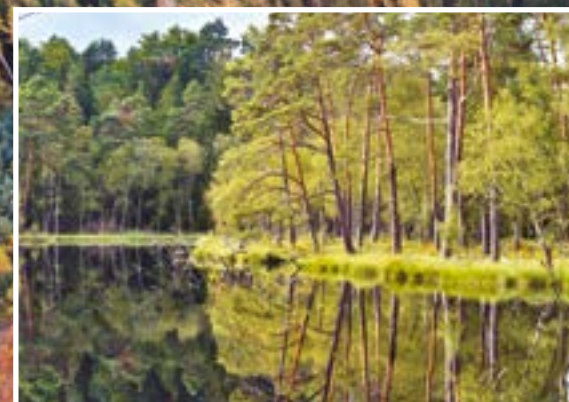
Dawno, dawno temu, gdy Świdwin otrzymywał prawa miejskie, wokół szumiała prastara, dzika puszcza. Przez stulecia te ziemie zmieniały swoich właścicieli. Dopiero po zakończeniu II wojny światowej, w 1945 roku, polscy leśnicy przejęli opiekę nad tymi lasami. Zastali lasy zmęczone wojną i dawną, rabunkową gospodarką. Zakasali jednak rękawy i z wielką pasją zaczęli sadzić nowe, piękne bory. Dziś, po ponad 80 latach powojennej pracy kilku pokoleń leśników, świdwiński las jest silny, zdrowy i bezpieczny. Bardzo wiele drzew „świdwińskiej puszczy” pamięta jeszcze pierwszych polskich osadników, którzy przybyli do Świdwina budować nową przyszłość.

Nasza misja dla ludzi i natury

Jako leśnicy Lasów Państwowych łączymy nowoczesną wiedzę leśną z głębokim poszanowaniem dla natury. Naszym nadrzędnym celem jest zapewnienie trwałości i ciągłości świdwińskich lasów. Prowadzimy zrównoważoną gospodarkę, w której każde wycięte drzewo zastępujemy nowym pokoleniem młodego lasu. Ze szczególną uwagą chronimy najcenniejsze fragmenty tutejszej przyrody w dorzeczu Regi i Parsęty. Zostawiamy tam dzikie ostępy w ich naturalnym stanie, aby ocalić rzadkie gatunki roślin i zwierząt. Nasza codzienna praca to misja planowana na całe stulecia. Drzewa, które dziś sadzimy i pielęgnujemy, pełną dojrzałość osiągną dopiero za co najmniej sto lat. To żywy dowód na to, że praca leśnika to odpowiedzialna służba dla wielu przyszłych pokoleń. Jednocześnie dbamy o to, aby ten bezpieczny i stabilny ekosystem służył ludziom. Udostępniamy las dla mieszkańców Świdwina oraz turystów. Tworzymy wyznaczone szlaki i infrastrukturę turystyczną. Pozwala to na mądre i bezpieczne korzystanie z darów natury bez zakłócania jej spokoju.

Dziękujemy i zapraszamy
Mariusz Borowski

Nadleśniczy Nadleśnictwa Świdwin wraz z pracownikami

www.swidwin.szczecinek.lasy.gov.pl

Albumy
Foldery
Monografie
Publikacje branżowe
Katalogi

Wydawnictwo „Czarno-Biała”
85-650 Bydgoszcz, ul. Cicha 47/7
tel +48 52 345 40 58
www.czarnobiala.com

AUTO-BŁYSK Świdwin

ul. ks. Jerzego Popiełuszki 17a, 78-300 Świdwin

tel. 506 718 438

- Czyszczenie wnętrza
- Pranie tapicerki
- Czyszczenie, impregnacja skóry
- Ozonowanie
- Mycie detailingowe
- Korekty lakieru
- Powłoki ochronne

Profesjonalna obsługa i najwyższa jakość usług
gwarantują, że Twój pojazd będzie lśnić jak nowy!

Spis treści

Słowo od burmistrza miasta / A message from the mayor	3
Księżniczka spod Świdwińskiego zamku / The Princess of Świdwin Castle	4
Zamek w Świdwinie / Świdwin Castle	6
Brama kamienna / Stone gate	12
Mury miejskie / City walls	14
Kościół mariacki / Saint Mary Church	16
Park miejski / Municipal Park	20
Wieża Bismarcka / Bismarck Tower	22
Bitwa o krowę / The Battle for the Cow.	24
Dni Świdwina / Świdwin Days	26
Festiwal Literacki / Literary Festival	28
Kaziuki Wileńskie / The Vilnius Kaziuki	30
Świdwińskie ciekawostki / Świdwin curiosities	
Denar Świdwiński / The Świdwin Denarius	32
Rudolf Virchow / Rudolf Virchow	32
Kocioł Świdwiński / The Świdwin Pocket	34
Generał Roman Abraham / General Roman Abraham	35
Malowidła Franciszka Starowieyskiego / The Paintings of Franciszek Starowieyski	36
Karol Wojtyła w Świdwinie / Karol Wojtyła in Świdwin.	37
Ulica Świdwińska / Shivelbeiner Strasse	38
Zorza polarna / The Northern Lights.	38
Sport i Turystyka / Sport and Tourism	40
21. Baza Lotnictwa Taktycznego / 21st Tactical Air Base	48
Ważne adresy / Important addresses	52
Indeks podmiotów gospodarczych / Index of economic entities.	53

Trans-Kepes

ul. Drowska 60 78-300 Świdwin
e-mail: kepestransport@wp.pl
www.trans-kepes.pl

tel. 504 079 135

TRANS-KEPES od lat świadczy usługi transportowe, zapewniając terminowość oraz wysoką jakość realizacji. Rozbudowana flota umożliwia sprawny transport materiałów budowlanych i ładunków specjalistycznych zarówno w naszym regionie, jak i w całej Polsce.

Współpracując z lokalnymi przedsiębiorstwami, firma wspiera rozwój Świdwina i buduje trwałe relacje oparte na zaufaniu i rzetelności.

Dzięki doświadczeniu, wykwalifikowanemu zespołowi i bogatemu zapleczu technicznemu realizuje każde zlecenie, z dbałością o bezpieczeństwo i satysfakcję klientów.

Świdwin

Urząd Miasta Świdwin

plac Konstytucji 3 Maja 1,
78 – 300 Świdwin,
tel. 94 365 20 11

www.swidwin.pl

Redaktor prowadzący:

Piotr Jasieniecki, Krzysztof Stanisławski

Projekt, opracowanie graficzne:

Tymon Michalski

Teksty:

Opracowanie na podstawie materiałów:

Urzędu Miasta w Świdwinie – Anna Terlecka, Adam Kotarski,

21. Bazy Lotnictwa Taktycznego oraz instytucji

i podmiotów prezentujących się w albumie.

Fotografie:

Krzysztof Smejliś, Artur Kacprzak,

21 Baza Lotnictwa Taktycznego,

Świdwiński Ośrodek Kultury „Zamek”, Miasto Świdwin,
prywatne archiwa,

Druk:

Drukarnia „Pergamus”

Wydawnictwo „Czarno-Biała”

85-650 Bydgoszcz, ul. Cicha 47/7

tel +48 52 345 40 58

www.czarnobiala.com

© 2026 Wydawnictwo „Czarno-Biała”

Wszelkie prawa zastrzeżone. / All rights reserved.

Printed in Poland

ISBN 978-83-67631-14-3